

1,642,500 markkaa ja kadun aitaaminen rakennustarkoituksiin 100,000 markkaa. Viimemainittu lisäys edellytti aitausmaksun korotusta. Luvussa maatilat ja kansanpuistot arviotulot lisääntyivät 57,104 markkaa, nimittäin maatilain tulot 20,000 markkaa ja puistojen 37,104 markkaa, siitä 10,000 markkaa vasta ostetun Mustasaaren kahvilan vuokraa. Tämän osaston loppusumma oli 24,263,591 markkaa vastaten 18,007,836 markkaa vuoden 1926 tulosäännössä.

Yhdennentoista osaston, Sekalaiset tulot, muutoksista mainittakoon, että erää Rakennustarkastuksen toimitusmaksut korotettiin 350,000 markkaa eli 550,000 markkaan olettaen tarkastusmaksujen taksaa korotettavan. Palolaitoksen valtionapu jäi pois, koska valtio oli lakkauttanut osanottonsa kaupunkien palosuojelukseen, ja viranpitäjään nauttimistaan luontoiseduista suorittama korvaus väheni 319,410 markkaa sen johdosta, että palomiesthistö itse ryhtyi huolehtimaan ravinnostaan ¹⁾. Tämän osaston arvioidut kokonais-tulot olivat 13,590 markkaa suuremmat kuin vuonna 1926 eli 1,497,086 markkaa.

Kahdenteentoista osastoon, Verotus, merkittiin kunnan verovelvollisilta jäseniltä verotettava määrä 161,168,841: 26 markan suuruiseksi. Edellisen vuoden vastaava määrä oli 143,710,311: 69 markkaa, joten lisäys oli 17,458,529: 30 markkaa.

C. Muut asiat.

Muistomitali. Pöytäkirjaan merkittiin ²⁾, että Norden-yhdistyksen Tukholmanpiiri oli antanut kaupunginvaltuuston puheenjohtajalle mitalin Tukholmassa maaliskuun 15—19 p:nä 1925 pidettyjen Suomen päivän muistoksi. Mitalia säilytetään kaupungin museossa.

Kaupunginvaltuuston diariin merkittyjen ratkaisemattomien asiain luettelo. Käsiteltäessä kaupunginvaltuuston diariin merkittyjen kesäkuun 30 p:nä ratkaisematta olevain asiain luetteloa ³⁾ valtuusto päätti ⁴⁾ poistaa kirjoista verotusvalmistelukunnan esityksen ⁵⁾ kolmen apulaissihteerin viran perustamisesta valmistelukuntaan, koska mainittu laitos oli päätetty lakkauttaa. Samalla valtuusto päätti ⁴⁾ peruuttaa sen komitean tehtävän, joka oli asetettu ⁵⁾ laatimaan ehdotusta verotusvalmistelukunnan uudeksi johtosäännöksi.

, *Tonttirajain korkeusasemat.* Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ anoa maistraatilta, että se edellyttäen että valtioneuvosto hyväksyi XIV kaupunginosan korttelien n:ot 463 ja 468 ehdotetun kaupunginasemakaavan muutoksen vahvistaisi ⁷⁾ kaupungin yleisten töiden hallituksen ehdotuksen mukaiset korttelin n:o 463 muutetut korkeusmääräykset.

Maistraatille pyynnöstä lähetyissä lausunnoissa valtuusto puolsi ⁸⁾ mainitun hallituksen toimesta laadittuja ehdotuksia XI kaupunginosan korttelin n:o 337 sekä Salmisaaressa ja Lapinniemen eteläosassa sijaitsevain tehdaskorttelien n:ot 781—786 sisäisten rajalinjain korkeusasemiksi.

Julkisivukaaviot. Päättäessään ⁹⁾ luovuttaa tonttipaikan eduskuntataloa varten kaupunginvaltuusto samalla määräsi ¹⁰⁾, että vastedes vahvistettavia

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 77. — ²⁾ Valt. pöytäk. 17 p. maalisk. 14 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 30. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 22 p. syysk. 18 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1922 kert. s. 134. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk. 14 §. — ⁷⁾ Ks. tätä kert. s. 7. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 1 p. syysk. 20 § ja 17 p. marrask. 3 §. — ⁹⁾ Ks. tätä kert. s. 11. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk. 20 §.

julkisivukaavioita oli noudatettava rakennuttaessa eduskuntatalon tonttiin rajoittuvia XIII kaupunginosan kortteleita n:ot 198, 401, 402 ja 403 b sekä että näiden rakennusten kattolista sai nousta enintään 30 m yli 0-tason.

Rakennusajan pidentäminen. Tekniska läroverket i Helsingfors aktiebolag nimisen yhtiön johtokunta toi esiin, että kaupunki vuonna 1923 oli luovuttanut ¹⁾ mainitulle yhtiölle XIII kaupunginosan korttelissa n:o 436 sijaitsevat Apollonkadun tontit n:ot 8 ja 10 m. ehdoin, että ne kolmen vuoden kuluessa oli rakennettava niin laajasti kuin tontinmyyntiä koskevat määräykset edellyttivät, mutta että tarvittavan rakennuspääoman saantivaikeus oli tehnyt mainitun ehdon täyttämisen yhtiölle mahdottomaksi. Johtokunta anoi, että yhtiölle, jolla nyttemmin oli toiveita saada rakennuslaina valtion varoista, myönnettäisiin mahdollisimman pitkä lykkäys puheena olevain tonttien rakennuttamiseen nähden.

Ottaen huomioon edellä esitetyt näkökohdat kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ myöntää yhtiölle Tekniska läroverket i Helsingfors aktiebolag Apollonkadun tonttien n:ot 8 ja 10 rakennusajan pidennystä joulukuun 1 p:ään 1929.

Kaupungin virastojen ja laitosten työteho. Kaupunginvaltuuston antaman tehtävän ³⁾ täyttäen talousarviovaliokunta lähetti valtuustolle lausuntonsa vireillä olevasta ehdotuksesta ⁴⁾, että perustettaisiin kunnallinen tehoisuusneuvojan virka, jonka haltijan tehtävänä olisi tutkia ja yksissä neuvoin asianomaisten virastopääällikköjen kanssa yksinkertaistaa kaupungin laitoksissa noudatettuja työmenetelmiä sekä siten lisätä työtehoa ja vähentää hallintokuluja. Valiokunta piti puheena olevan ehdotuksen tarkoitusta kaikin puolin huomiota ansaitsevana, mutta oli puolestaan eri mieltä siitä, miten se oli saavutettava. Koska kaupungin eri virastojen toiminta oli mitä suurimmassa määrässä erilaatuista, olisi ehdotetun tehoisuusneuvojan vaikeata hallita kaikkia hänelle osoitettavia työaloja. Yksityisten virastojen työsuoritukset tulisivat varmasti perusteellisemmin tutkituiksi, jos tutkimus suoritettaisiin yhdessä virastossa kerrallaan ja keskusjohdolla olisi vapaus uskoa se tutkimuksen aiheena kulloinkin olevan alan ammattimiehen suoritettavaksi. Tämä menetely, jota rahatoimikamari jo eräissä tapauksissa oli soveltanut, oli valiokunnan mielestä joustavampi ja takasi paremman tuloksen kuin yhden ainoan sellaisen virkamiehen asettaminen lyhyemmäksi tai pitemmäksi ajaksi, jonka tehtävänä olisi mainitussa suhteessa järjestää uudestaan koko kaupungin hallinto, joitakin lueteltuja hallinnonhaaroja mahdollisesti lukuunottamatta.

Talousarviovaliokunnan esittämät näkökohdat hyväksyen kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ sillä kertaa evätä komitean ehdotuksen tehoisuusneuvojan viran perustamisesta sekä antaa rahatoimikamarille tehtäväksi harkintansa mukaan jokaisessa erikoistapauksessa ja oikeutettuna käyttämään apunaan asiantuntijoita käydä tarkastamaan kaupunginhallinnossa noudatettuja työmenetelmiä ja aikanaan antaa selonteon mahdollisista muutostoimenpiteistään sekä milloin ratkaisuvälta tarpeellisiksi katsottuihin muutoksiin nähden voimassa olevien määräysten mukaan kuului kaupunginvaltuustolle, tehdä valtuustolle tarpeellisen esityksen.

Kaupungin viranpitäjän palvelusehtosääntö. Kaupunginvaltuusto antoi rahatoimikamarille tehtäväksi ⁶⁾ ottaa harkittavaksi ja esittää valtuustolle ehdotuksen kaupungin viranpitäjän palvelusehtosäännön muuttamisesta siten, että kamari valtuutettaisiin valtuuston vahvistamain yleisten periaat-

¹⁾ Ks. v:n 1923 kert. s. 27. — ²⁾ Valt. pöytäk. 2 p. kesäk. 20 §. — ³⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 121. — ⁴⁾ Ks. valt. pain. asiakirj. n:o 10 v:lta 1924. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 17 p. helmik. 34 §. — ⁶⁾ S:n 27 p. tammik. 30 §.

teiden puitteissa ratkaisemaan kysymykset, jotka koskivat viranpitäjain oikeuttamista saamaan koko palkkansa tai osan sitä hänelle myönnetyn virkavapauden aikana, joka kesti kahta kuukautta kauemmin tai oli myönnetty muun syyn kuin sairauden takia.

Helsingin henkikirjoituksen ja veronkannon uudestaanjärjestäminen. Kaupunginvaltuuston annettua rahatoimikamarille tehtäväksi¹⁾ laatia ehdotuksen kaupungin veronkantolaitoksen järjestämisestä kokonaan uudestaan tehokkaamman veronkannon aikaansaamiseksi kamari oli tämän tehtävän täyttääkseen antanut tarkoitusta varten asetetun komitean valmistella asiaa. Mainittu komitea sittemmin laatima mietintö²⁾ lähetettiin kaupunginvaltuustolle, joka asiaa käsitellessään ainoastaan päätti³⁾ asettaa valiokunnan tarkastamaan komitean ehdotusta Helsingin henkikirjoituksen ja veronkannon uudestaanjärjestämiseksi.

Tämän johdosta antamassaan lausunnossa⁴⁾ valiokunta huomautti, että ehdotus, että kaupunki ottaisi kantaakseen kirkollisverot, toteutettuna lisäisi kunnan viranomaisten työtaakkaa ja myöskin aiheuttaisi jonkin verran vastuunvaaraa tuottamatta toisaalta kaupungille mitään hyötyä. Muun veronkannon järjestämiseen nähden valiokunta piti sopivana, että verotusvalmistelukunta yhdistettäisiin rahatoimikonttoriin, jossa sen jälkeen olisi kolme osastoa: kamreeriosasto, kassaosasto ja verotusosasto. Kunnallisen maksuunpanoluettelon laatiminen sekä kunnallisten verolippujen kirjoittaminen olisi verotusosaston asiana, kun taas jäämäluettelon laatiminen ja jäämäverolippujen kirjoittaminen siirtyisi kassaosastolle. Kamreeriosasto vapautuisi siten johtosäännön mukaisesta osanotostaan veronkantoon, ja kaupunginkamreerin- ja avustavan kaupunginkamreerin virkain yhdistäminen kävisi mahdolliseksi. Verotusosaston toiminnan lähintä valvontaa hoitaisi rahatoimenjohtaja kaupunginjohtajan ylivalvonnan alaisena. Toisen kaupunginvoudin konttorin tulisi vastedeskin hoitaa yksinomaan ulosottotoimin tapahtuva verojen periminen, ja sen uudistamisessa olisi pidettävä päämääränä ainoastaan konttorin työtehon lisäämistä. Kaupungin osoite- ja henkilöluetteloissa esiintyvien puutteiden korjaamiseksi valiokunta ehdotti, että henkikirjoittaja ja poliisilaitoksen osoitetoimisto olisivat yhteistoiminnassa siten, että toimisto aakkosellisen henkilöluettelonsa rinnalla pitäisi kaupunginosain, korttelien ja talojen mukaan järjestettyä henkilöluetteloa. Henkikirjoituksen toimittamisaikana tarkkailtaisiin henkikirjoitusta varten annettuja tietoja ja osoitetoimiston luetteloa vastakkain ja niihin tehtäisiin tarpeelliset oikaisut.

Viitaten mietinnössä esittämiinsä näkökohtiin valiokunta ehdotti, että kaupunginvaltuusto epäisi rahatoimikamarin ehdotukset kirkollisverojen kannon ottamisesta kaupungin hoidettavaksi ja rahatoimikonttorista erillisen veronkantolaitoksen perustamisesta sekä muuten päättäisi

1) periaatteessa hyväksyä kaksi henkikirjoittajan ja poliisilaitoksen osoitetoimiston esimiehen tekemää ehdotusta yhteistoiminnan aikaansaamisesta näiden viranomaisten kesken ja poliisijärjestyksen 25 §:ssä säädetyn talonomistajain ja -isännöitsijain ilmoitusvelvollisuuden täyttämisen valvonnan järjestämisestä;

2) rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti lakkauttaa kaupunginvaltuuston huhtikuun 26 p:nä 1910 tekemällään päätöksellä perustaman verotusvalmistelukunnan ja sen sijaan perustaa rahatoimikamarin alaisen verotus-

¹⁾ Ks. v:n 1921 kert. s. 64. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 8 v:lta 1925. — ³⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 126 ja 147. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 10.

konttorin, jota johtaisi kaupunginvaltuuston rahatoimikamarin ehdotuksesta valitsema virkamies tarpeellisen henkilökunnan avustamana;

3) uskoa rahatoimikonttorin osastoksi kamreeri- ja kassaosastojen rinnalle järjestettävän verotuskonttorin välittömän silmälläpidon rahatoimikamarin toiselle varapuheenjohtajalle, kaupunginjohtajan ylivalvonnan alaiselle rahatoimenjohtajalle;

4) rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti vapauttaa rahatoimikonttorin kamreeriosaston kaupunginkamreerin johtosäännön 2—5 kohdassa luetelluista maksuunpano- ja muista töistä, mikäli ne kohdistuivat kunnan ja valtion veroihin, sekä edellämainituin rajoituksin siirtää tämän johtosäännön 2 ja 3 kohdassa mainitut tehtävät rahatoimikonttorin verotusosaston ja 4 ja 5 kohdassa mainitut tehtävät rahatoimikonttorin kassaosaston suoritettaviksi;

5) hyväksyä rahatoimikamarin ehdotuksen kaupunginkamreerin ja apulaiskamreerin virkain yhdistämisestä;

6) antaa rahatoimikonttorin kassaosaston tehtäväksi toimia, niinkuin tähänkin asti, kunnallis- ja valtionverojen kantoelimenä, kuitenkin siten, että kunnallisveron kanto tapahtuisi vuosineljänneksittäin kamarin määrääminä aikoina sekä toimitettaisiin yksinomaan täkäläisissä pankkikonttoreissa ja rahatoimikonttorin virkahuoneistossa;

7) antaa rahatoimikamarille toimeksi huomioon ottaen, mitä edellä kohdissa 2—6 on mainittu, laatia rahatoimikamarin verotusosaston palkkasääntöehdotuksen sekä ehdotuksen rahatoimikamarin ohjesäännön täydennykseksi ja sen johtosäännön muutokseksi, jolloin johtosäännön m. m. tuli sisältää:

a) määräyksiä verotuskonttorin virkamiesten keskinäisestä työnjaosta ja heidän suhteestaan vuoden alussa kokoontuvaan verotuslautakuntaan;

b) määräyksiä sellaisten verotusasiain valmistelusta, joissa verovelvollinen on laiminlyönyt antaa veroilmoituksen ja eritoten verotusosaston yhteistöiminnasta asianomaisten köyhäinhuolto- ja ulosottoviranomaisten sekä mahdollisesti muiden laitosten kanssa sen seikan selvittämiseksi, jotka varattomuuden tähden on jätettävä merkitsemättä verotusluetteloon; sekä

c) määräys siitä, minkä viranomaisen on ratkaistava kysymys syytteen nostamisesta verovelvollista vastaan väärän tuloilmoituksen antamisesta;

8) myöntää tarpeelliset varat 12 palkkaluokkaan sijoitettavan, lainopillisesti sivistyneen ylimääräisen ulosottomiehen palkkaamiseksi toisen kaupunginvoudin konttoriin ehdotettujen kuuden piiriulosottomiehen sijaan sekä 9 palkkaluokkaan luettavan apulaisen palkkaamiseksi, jonka apulaisen tulisi tarkkailla verovelvollisten varattomuutta koskevia ilmoituksia sekä, jos maistraatti katsoi sen tarpeelliseksi, koettaa hankkia tietoja sellaisten verovelvollisten osoitteista, joita ulosottoviranomaiset eivät olleet tavanneet;

9) anoa, että maistraatti

a) panisi kohdassa 8 mainitun apulaisen johtosääntöön määräyksen, että hän on velvollinen antamaan verotusviranomaisille tarpeellisia tietoja Helsingissä henkikirjoitettujen, tuloilmoituksensa laiminlyöneiden henkilöiden varallisuusoloista;

b) velvoittaisi kaupunginvoudin konttorin niissä tapauksissa, jolloin poliisilaitoksen osoitetoimiston verovelvollisista antamat tiedot olivat osoittautuneet vääriksi, siitä ilmoittamaan toimistolle; sekä

c) ottaisi uudelleen käsiteltäväkseen kysymyksen, eikö toisen kaupunginvoudin konttorin olisi hoidettava paikkakunnalta muuttaneiden henkilöiden verojäämien pakollista perimistä;

10) antaa rahatoimikamarin toimeksi ryhtyä valtion kanssa neuvottelemaan sellaisen valtion ja Helsingin kaupungin välisen sopimuksen aikaansaamisesta, että rahatoimikonttorin verotusosasto velvoitettaisiin avustamaan valtionverotuksessa ja kaupungin talousarvion merkittäisiin tästä johtuvien kustannusten määräraha, sekä että valtio puolestaan:

a) Helsingin henkikirjoituksen helpottamiseksi ja tehoisamman verotuksen aikaansaamiseksi lisäksi tämän kaupungin vuotuista henkikirjoitusmäärärahaa tasaluvuin 80,000 markkaa ja myöntäisi Helsingin poliisilaitoksen osoite-toimistolle seuraavat määrarahat, joista kaupungin korvattavaksi jäisi kaksi seitsemännestä:

95,000 markkaa korttijärjestelmään perustuvan, kiinteistöittäin järjestetyn henkilöluettelon tekemiseen;

140,000 markkaa vuodessa uuden henkilöluettelon pitämiseen; sekä tilapäisen 180,000 markan vuotuisen määrärahan poliisijärjestyksen 25 §:ssä säädetyn osoitteenmuutosten ilmoittamisvelvollisuuden asianmukaisen täyttämisen valvomiseen;

b) Helsingin kaupungin avustuksesta valtion verotuksessa takaisi kaupungille joko määrätyn tai suhteessa valtion- ja kunnallisverotuksen kaupungille aiheuttamiin kokonaiskustannuksiin lasketun vuotuisen korvausmäärän, joka vahvistettaisiin ottamalla huomioon tämän tarkoituksen valtiolle aiheuttamat tähänastiset menot ja josta vähennettäisiin esimerkiksi puolet a) kohdassa mainituista henkikirjoituksen aiheuttamista lisäkustannuksista eli siis 40,000 markkaa;

11) kehoittaa rahatoimikamaria valmistelemaan kysymystä kunnallisetusetuksen 55 §:n 3 kohdan muuttamisesta siten, että verovapaus voitaisiin asianomaisen kunnanvaltuuston päätöksellä myöntää henkilöille, joiden tulot eivät ylitä esimerkiksi 8,000 markkaa; sekä

12) että 2—6 kohdassa mainitut päätökset tulisivat voimaan niin pian kuin mainittu rahatoimikamarin ohjesäännön muutos on vahvistettu.

Valiokunnan edellä selostetusta mietinnöstä pyydettyssä¹⁾ lausunnossa²⁾ rahatoimikamari huomautti, että siinä esitetty ehdotus sisälsi kamarin aikaisemmasta ehdotuksesta kokonaan poikkeavan ratkaisun suunniteltua uudestaanjärjestelyä koskevalle kysymykselle. Kamari oli katsonut, että olisi perustettava erityinen veronkantolaitos, joka hoitaisi henkikirjoituksen sekä verojen maksuunpanon, kannon ja ulosottoimin tapahtuvan perimisen, kun taas valiokunnan ehdotus pääasiallisesti tähtäsi jo olemassa olevien ja entuudestaan mainittuja tehtäviä hoitavien virastojen täydentämiseen ja osittaiseen uudestaanjärjestämiseen. Kamari oli kuitenkin edelleen sitä mieltä, että sen ehdotus sisälsi sellaisen ratkaisun, jonka toteuttamiseen olisi ryhdyttävä heti kun vireillä olevat kaupunkien kunnallishallintoa, henkikirjoitusta ja väestöluettelonpitoa koskevat aloitteet oli saatu toteutetuiksi. Koska mahdollisesti voi kuluja vielä useita vuosia, ennenkuin kamarin ehdotuksen asialliseen käsitelyyn ja sen toimeenpanemiseen tarpeelliset edellytykset olivat olemassa, kamari kuitenkin oli sitä mieltä, että heti olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin väliaikaisten parannusten aikaansaamiseksi veronkanto- ja henkikirjoitusoloihin sekä että niiden pohjaksi voitaisiin panna kaupunginvaltuuston valiokunnan esittämä ehdotus.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti³⁾ jättää raha-

¹⁾ Valt. pöytäk. 31 p. maalisk. 6 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 21. — ³⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk. 7 §.

toimikamarin ehdotuksen ¹⁾ henkikirjoituksen ja veronkantolaitoksen uudestaanjärjestämisestä toistaiseksi lepäämään ja vastedes tehtävän esityksen varaan. Samalla valtuusto yhtyi kamarin käsitykseen, että viipymättä oli ryhdyttävä väliaikaisiin toimenpiteisiin ja päätti ²⁾ tässä mielessä

1) anoa valtioneuvostolta, että sekä valtiolle että kunnalle erittäin tärkeää, koko maan käsittävää, valtion kustannuksella pidettävää väestöluetteloa sekä henkikirjoituksen uudestaanjärjestämistä tarkoittavan lakiehdotuksen käsittelyä kiirehdyttäisiin;

2) kunnes edellisessä kohdassa edellytetty muutos olisi aikaansaatu, puolestaan hyväksyä henkikirjoittajan ja poliisilaitoksen osoitetoimiston esimiehen tekemät ehdotukset näiden viranomaisten keskinäisen yhteistoiminnan aikaansaamisesta ja poliisijärjestyksen 25 §:ssä säädetyn talonomistajain ja -isännöitsijäin ilmoitusvelvollisuuden täyttämisen valvonnan järjestämisestä; sekä sen johdosta esittää valtioneuvostolle, että valtio Helsingin henkikirjoituksen helpottamiseksi ja tehokkaamman verotuksen aikaansaamiseksi lisäisi tämän kaupungin vuotuista henkikirjoitusmäärärahaa tasaluvuin 80,000 markkaa ja myöntäisi Helsingin poliisilaitoksen osoitetoimistolle seuraavat määrärahat, joista kaupungin korvattavaksi jäisi kaksi seitsemänneistä, nimittäin:

a) 95,000 markkaa korttijärjestelmään perustuvan, kiinteistöittäin järjestetyn henkilöluettelon laatimiseen;

b) 140,000 markkaa vuodessa uuden henkilöluettelon pitämiseen; sekä

c) toistaiseksi 180,000 markan vuotuisen määrärahan poliisijärjestyksen 25 §:ssä säädetyn osoitteenmuutosten ilmoittamisvelvollisuuden asianmukaisen täyttämisen valvomiseen;

3) tammikuun 1 p:stä 1927 lakkauttaa kaupunginvaltuuston huhtikuun 26 p:nä 1910 tekemällään päätöksellä perustaman verotusvalmistelukunnan ja sen sijaan perustaa rahatoimikamariin vero-osaston, jota johtaa kaupunginvaltuuston rahatoimikamarin ehdotuksesta valitsema virkamies tarpeellisen henkilökunnan avustamana;

4) antaa rahatoimikamarin toimeksi laatia tämän osaston palkkaussääntöehdotuksen sekä ehdotuksen rahatoimikamarin ohjesäännön täydennykseksi ja rahatoimikamarin johtosäännön muutokseksi ³⁾;

5) edelleen jättää rahatoimikamarin toimeksi neuvotella valtion viranomaisten kanssa sellaisen sopimuksen aikaansaamiseksi, että rahatoimikamarin vero-osasto velvoitetaan avustamaan valtion verotuksessa ja kaupungin talousarvioon merkitään tästä johtuvien kustannusten määräraha, sekä että valtio puolestaan Helsingin kaupungin avustuksesta valtion verotuksessa takaa kaupungille sovitavan vuotuisen korvauksen;

6) myöntää menosäännön tililtä Uusien virkain palkat ja palkankorotukset tarpeelliset varat syyskuun 1 p:stä 1926 palkattavan, 12 palkkaluokkaan sijoitettavan, lainopillisesti sivistyneen ylimääräisen ulosottomiehen palkkaamiseksi toisen kaupunginvoudin konttoriin sekä 9 palkkaluokkaan luettavan apulaisen palkkaamiseksi, jonka apulaisen tulisi pääasiassa tarkkailla verovelvollisten varattomuutta koskevia ilmoituksia; sekä

7) anoa, että maistraatti

a) panisi kohdassa 6 mainitun apulaisen johtosääntöön määräyksen, että hän on velvollinen antamaan verotusviranomaisille tarpeellisia tietoja Helsingissä henkikirjoitettujen, tu ilmoituksensa laiminlyöneiden henkilöiden varallisuusoloista;

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 8 v:lta 1925. — ²⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk. 7 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. s. 97.

b) velvoittaisi kaupunginvoudin konttorin niissä tapauksissa, jolloin poliisilaitoksen osoitetoimiston verovelvollisista antamat tiedot ovat osoittautuneet vääriksi, siitä ilmoittamaan toimistolle;

8) kehoittaa rahatoimikamaria valmistelemaan kysymystä kunnallisasetuksen 55 §:n 3 kohdan muuttamisesta siten, että verovapaus voidaan asianomaisen kunnanvaltuuston päätöksellä myöntää henkilöille, joiden tulot eivät ylitä 8,000 markkaa sekä saman pykälän 4 kohdan muuttamisesta siten, että yksityistapauksissa verohelpotuksen tai verovapauden myöntämistä vastaavasti laajennetaan.

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että verotusvalmistelukunnan sihteerin B. von Fieandt irtisanottaisiin toimestaan tammikuun 1 p:stä 1927.

Täyttääkseen kaupunginvaltuuston antaman edellämainitun tehtävän rahatoimikamari sittemmin lähetti valtuustolle ehdotuksen ²⁾ kamarin voimassa olevan ohjesäännön ja johtosäännön muuttamiseksi. Toimitetussa äänestyksessä ilmeni kuitenkin, ettei kamarin ehdotuksessa mainittujen uusien virkain perustaminen saanut osakseen tarpeellista 2/3:n äänenemmistöä, minkä johdosta valtuusto, joka siten oli hylännyt kamarin koko ehdotuksen, päätti ³⁾ kehoittaa kamaria valtuuston joulukuun 15 p:nä pidettävässä kokouksessa ehdottamaan, miten siihen asti verotusvalmistelukunnan toimena olleet tehtävät oli järjestettävä vuoden 1927 alusta ⁴⁾.

Ulosottoimin perittyjen varain säilyttäminen. Maistraatti lähetti kaupunginvaltuustolle ulosottolaitoksen tarkastajan antaman kertomuksen ⁵⁾ toiminnastaan vuonna 1925 sekä saman viranpitäjän laatiman ehdotuksen eräiden laitoksessa ilmenevien epäkohtain poistamiseksi. Maistraatti lausui ⁶⁾ mainituista kirjelmistä pääpiirteittäin seuraavaa:

Vuonna 1925 toteutettu ⁶⁾ kaupunginvoudinkonttorin työtapain uudistus oli aikaansaanut paremman järjestyksen ja selvyuden konttorin toimintaan. Kuitenkin sekä ensimmäisen että toisen kaupunginvoudin konttorin työvoimat olivat aivan riittämättömät ⁷⁾, mistä oli ollut seurauksena m. m., että tarkastajankin oli ollut pakko kumpaisessakin konttorissa suorittaa eräitä kiireellisiä töitä, jotka eivät hänelle kuuluneet ja jotka tietenkin olivat hänelle esteenä hänen varsinaisten tehtäviensä suorittamisessa. Toinen todellinen epäkohta kaupunginvoudien toiminnassa oli se, ettei ollut olemassa mitään määräyksiä mainittujen virkailijain perimien varojen säilyttämistävästä. Asian näin ollen heillä oli riidaton oikeus sijoittaa perimänsä rahat pankkiin, mikäli niitä ei säilytetty konttorin käteiskassassa, sekä nauttia kertyneet korot virkasivutuloina. Varsinkin ensimmäisen kaupunginvoudin perimät varat nousivat hyvin huomattaviin määriin, minkä johdosta hänen virkasivutulonsakin olivat niin suuret, että hän omin varoin oli voinut palkata konttoriin lainopillisen avustajan ja suorittaa tämän sangen tuntuvat matkakustannukset. Maistraatti piti tällaista palkkausjärjestelmää perin sopimattomana. Se oli entisten kehittymättömien olojen jätteitä, joka oli saatava poistetuksi järjestelmällä uudestaan varsinkin ensimmäisen kaupunginvoudin palkkaus. Mutta sen lisäksi oli tarkoin tutkittava, miten näiden varain säilyttäminen oli järjestettävä, kenelle vastuu niiden hallinnosta oli siirrettävä ja kenelle näistä yksityisten asiallisten omistamista varoista kertyvät korkotulot oikeudenmukaisesti kuuluivat. Sen ohessa oli tutkittava, miten mahdollinen uudistus oli toteutettava, kuuluiko se kunnan päätösvallan alaan vai oliko suunnitellut

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. syysk. 10 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 36. — ³⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk. 6 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. s. 114. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 27. — ⁶⁾ Ks. v:n 1924 kert. s. 142. — ⁷⁾ Vrt. tätä kert. s. 113.

toimenpiteet toteutettava lainsäädäntötietä. Ensimmäisen kaupunginvoudin palkkauksen uudestaanjärjestämiseen tarvittiin joka tapauksessa valtioneuvoston hyväksyminen.

Esiteltäessä maistraatin kirjelmää ja rahatoimikamarin siitä antamaa lausuntoa kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ asettaa komitean²⁾, jonka tuli tutkia kysymystä, miten kaupunginvoutien ja erityisesti ensimmäisen kaupunginvoudin perimien varain säilyttäminen oli asianmukaisesti järjestettävä, ehdottaa, mihin toimenpiteisiin tämän tutkimuksen johdosta oli ryhdyttävä, sekä ottaa harkittavakseen kysymys edellämainittujen varain tilityksestä ja käytöstä.

Rahatoimikamarin ohje- ja johtosäännön muuttaminen. Marraskuun 19 p:nä 1925 sisäasiainministeriö vahvisti³⁾ kaupunginvaltuuston päätöksen⁴⁾ rahatoimikamarin ohjesäännön 10 §:n 12 kohdan muuttamisesta siten, että satamahallitus oikeutettiin ratkaisemaan satamaliikenteestä suoritettavien maksujen tileistä poistoa ja palautusta koskevat asiat.

Sittenkuin rahatoimikamarin kansliaan oli perustettu avustavan nofaarin virka, kaupunginvaltuusto vahvisti⁵⁾ tämän johdosta välttämättömäksi havaitun kamarin johtosäännön⁶⁾ lisäyksen, joka liitettäisiin siihen uutena 11 pykälänä kaikkien myöhempien pykäläin järjestysnumeron siirtyessä askelen eteenpäin.

Rahatoimikonttorin uudestaanjärjestely. Kaupunginvaltuustolle osoittamassaan kirjelmässä⁷⁾ rahatoimikamari lausui, että se harkitessaan mahdollisuuksia sopivilla toimenpiteillä tehostaa kaupungin virastojen ja laitosten toimintaa ja tätä tietä vähentää korkeita hallintokustannuksia oli antanut perusteellisesti tutkia rahatoimikonttorin järjestelyä ja työtapoja ja tällöin havainnut varsin laajakantoisten uudistusten olevan tarpeen. Kaupungin kehittyessä ja kunnallisen toiminnan laajentuessa rahatoimikonttorin tehtävät olivat lisääntyneet, ja konttori oli kasvanut suureksi laitokseksi sen sisäisen järjestelyn silti mainittavassa määrässä muuttumatta, minkä johdosta konttori ei ollut voinut täyttää niitä vaatimuksia, jotka kohtuudella voitiin asettaa kaupungin keskeiselle kassa- ja tilivirastolle. Tehokkaan ylimmän johdon puute oli kauan ollut tuntuva epäkohta, joka kuitenkin oli saatu poistetuksi, kun rahatoimenjohtajan virka vuonna 1921 perustettiin⁸⁾. Mutta edelleenkin rahatoimikonttorissa vallitsi epätyydyttävä työnjako. Eri henkilöt hoitivat eri aikoina ja eri tavoin samanluontoisia tehtäviä, minkä vuoksi henkilökunta ei ollut voinut riittävässä määrässä erikoistua tehtäviinsä kaikista tähän tähtäävistä pyrkimyksistä huolimatta. Työnjaon puutteellisuudesta oli myöskin ollut seurauksena, ettei ketään määrättyä virkailijaa voitu saattaa vastuuseen määrättyjen tehtävain suorituksesta, ja tämä henkilökunnan vastuun ja tarpeellisen kiihokkeen puute oli vaikuttanut haitallisesti työkykyyn ja yritteliäisyyteen. Kun konttorissa ei ollut toteutettu osastojakoa, oli töiden jakaminen, henkilökunnan opastaminen ja työn suorituksen valvominen tuottanut vaikeuksia.

Edellä esitetyn johdosta kamari oli sitä mieltä, että tarkoituksenmukaisen työnjaon aikaansaaminen oli rahatoimikonttorin uudestaanjärjestelyn onnistumisen tärkeimpiä edellytyksiä. Uudistuksia suunnitellessaan kamari oli pyrkinyt käyttämään hyväkseen liikemaailman nykyaikaisen konitorijärjestelyn alalla saavuttamia kokemuksia. Rahatoimikonttorilla oli hyvin eri-

¹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. syysk. 25 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. s. 126. — ³⁾ Valt pöytäk. 17 p. helmik. 3 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 122. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 13 p. lokak. 6 §. — ⁶⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 124. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18. — ⁸⁾ Ks. v:n 1920 kert. s. 177 ja v:n 1921 kert. s. 160.

luontoisia tehtäviä, mutta ne voitiin sopivasti jakaa siten, että veronkanto- ja virka-apuasiat uskottiin veronkanto-osastolle, eräiden muiden tulojen maksuunpano ja periminen toimistolle, kirjanpito kirjanpito-osastolle ja kassatoiminta kassaosastolle. Sitäpaitsi oli seuraavat koko konttorille yhteiset tehtävät, jotka sopivasti voitiin keskittää kukin aliosastoonsa: konekirjoitus, rekisteröimistö ja vahtimestaripalvelus.

Osastojaon perusajatuksena oli, että konttorin eri virkailijat voisivat erikoistua määrättyihin tehtäviin ja vastata niiden suorituksesta sekä että aikaansaataisiin työn läheinen valvonta. Jokaisen edellä luetellun alaosaston etunenässä olisi osastonjohtaja, jonka tulisi huolehtia ja vastata kaikesta osastolla esiintyvistä työstä, kun taas kaupunginkamreeri olisi koko konttorin päällikkö, jonka tulisi tarkoin seurata osastojen ja osastopäällikköjen työtä, jakaa työt eri osastojen kesken sekä valvoa, että niiden keskinäinen yhteistyö ja vuorovaikutus sujuu moitteettomasti. Konttorin yhtenäisyyden, jota oikein suunniteltu työnjako ei suinkaan vaarantaisikaan, takaisi kaupunginkamreerille määrätyn virka-aseman lisäksi rahatoimenjohtaja, jolle kuuluisi konttorin ylin valvonta ja joka rahatoimikamarissa esittelisi konttoria koskevat asiat.

Edellä mainittujen uudistusten toteuttaminen aiheutti tietenkin eräitä muutoksia konttorin henkilökuntaan. Eräitä virkoja oli tarpeettomina lakkautettava, toisia järjestettävä uudestaan, ja rahatoimikamari oli tätä kysymystä tutkiessaan todennut, että useihin tehtäviin oli konttorissa käytetty liian kallis-palkkaista työvoimaa. Ehdotetusta järkipäisestä työnjaosta olisi seurauksena, että erikoispuolevyttä tarvittaisiin ainoastaan päällikönvirkoihin, mutta muuten voitaisiin käyttää halvempaa työvoimaa, mikä järjestely aiheuttaisi hyvin tuntuvia säästöjä, vaikka toimien lakkauttamisessa noudatettaisiinkin äärimmäistä varovaisuutta.

Ehdotus sekä kaupunginreviisorin, kaupunginkamreerin ja kaupunginkassanhoitajan siitä antamat lausunnot lähetettiin kaupunginvaltuustolle, jonka valmisteluvaliokunta palautti sen maistraatin harkittavaksi. Maistraatti katsoi¹⁾ tosin ehdotuksen tarjoavan useita etuja ja parannuksia verrattuna vallitsevaan, osittain vanhentuneisiin muotoihin kangistuneeseen työjärjestelmään, mutta samalla jättävän riittävässä määrässä huomioon ottamatta sen eroituksen, joka vallitsi liike-elämän verraten vapaiden muotojen ja lakiin ja hallinnolliseen käytäntöön perustuvan kunnan hallintojärjestelmän välillä. Maistraatti katsoi kuitenkin tarpeelliseksi yksityiskohtaisesti puuttua ainoastaan veronkantolaitosta koskevaan ehdotuksen osaan, johon nähden se voimassa olevain asetusten mukaan oli velvollinen valvomaan valtion oikeuksia. Tehdäkseen rahatoimikonttorin johdon suunnitellun keskittämisen mahdolliseksi rahatoimikamari oli ehdottanut, että konttorin jako kahteen yhdenvertaiseen osastoon, kamreeri- ja kassaosastoon, lakkautettaisiin ja jälkimmäinen järjestettäisiin kaupunginkamreerin alaiseksi, eräiden muiden uusien osastojen kanssa samanarvoiseksi osastoksi, lähimpänä päällikkönään naispuolinen kassanhoitaja, jonka alaisina toimisi kaksi avustavaa kassanhoitajaa, toinen nais-, toinen miespuolinen. Maistraatti puolestaan katsoi tämän ehdotuksen merkittävän siihenastisen kassajärjestelyn ilmeistä heikontamista ja anoi lausunnossaan tarkemmin esitetyin perustein, että rahatoimikamaria kehoitettaisiin tarkistamaan ehdotustaan rahatoimikonttorin kassaosaston tarpeelliseksi katsotuiksi muutoksiksi.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 24.

Asiaa lopullisesti käsiteltäessä kaupunginvaltuusto kuitenkin katsoi voivansa pääasiassa hyväksyä rahatoimikamarin laatiman ehdotuksen ja päätti¹⁾ niinmuodoin

lakkauttaa rahatoimikonttorin jaon kamreeri- ja kassaosastoon tammikuun 1 p:stä 1927;

toteuttaa rahatoimikamarin ehdottaman rahatoimikonttorin osastojaon tammikuun 1 p:stä 1927;

tammikuun 1 p:stä 1927 lakkauttaa rahatoimikonttorin avustavan kamreerin, kaupunginkassanhoitajan, ensimmäisen avustavan kassanhoitajan, vanhemman kaupunginkirjurin ja avustavan vanhemman kaupunginkirjurin virat sekä 2 ekspeditöörin ja 4 konttorikirjurin virkaa;

samasta päivästä perustaa rahatoimikonttoriin seuraavat uudet virat: 2 13 palkkaluokkaan luettavaa osastopäällikön virkaa, 1 10 palkkaluokkaan luettavan osastopäällikön viran, 2 kassanhoitajan tointa, joista toinen kuuluisi 7, toinen 8 palkkaluokkaan, sekä 1 5 palkkaluokkaan kuuluvan konekirjoittajattaren toimen;

antaa näiden päätösten toimeenpanemisen rahatoimikamarin toimeksi; antaa rahatoimikamarille tehtäväksi ennen syyskuun loppua laatia ja antaa valtuustolle ehdotuksen näiden päätösten kamarin sekä kaupungin kassaja tililaitoksen johtosääntöihin aiheuttamiksi muutoksiksi;

että nämä päätökset olisivat voimassa ainoastaan edellyttäen, että seuraavassa mainitut rahatoimikamarin ohjesäännön muutokset asianmukaisesti vahvistettiin; sekä

muuttaa rahatoimikamarin ohjesäännön 14 §:n 3 kohdan näin kuuluvaksi: »Rahatoimikamarin konttoria johtaa ja valvoo rahatoimenjohtaja», saman ohjesäännön 17 §:n näin kuuluvaksi: »Rahatoimenjohtajalla, joka ei saa antautua muuhun toimeen, on velvollisuutena johtaa ja valvoa rahatoimikonttorin tehtäviä;» j. n. e., poistaa 19 §:stä sanan »kaupunginkassanhoitaja»; sekä anoa näille muutoksille asianmukaista vahvistusta.

Edellä selostetusta kaupunginvaltuuston päätöksestä nuorempi oikeusneuvosmies G. Leopold valitti Uudenmaan läänin maaherralle huomauttaen m. m., että rahatoimikamarin ohjesäännön muuttamista koskeva ehdotus kaupunkien kunnallishallinnosta vuonna 1873 annetun asetuksen mukaisesti oli maistraatin laadittava ja annettava kaupunginvaltuuston tutkittavaksi ja hyväksyttäväksi. Kun tätä laissa säädettyä järjestystä ei ollut noudatettu puheena olevaa asiaa käsiteltäessä, valittaja anoi, että kaupunginvaltuuston rahatoimikonttorin uudestaanjärjestelyä koskeva päätös kumottaisiin, mikäli se koski rahatoimikamarin ohjesäännön muuttamista. Kaupunginvaltuusto, jolta oli pyydetty lausuntoa tästä valituksesta, ilmoitti antamassaan vastauksessa, ettei se katsonut asian valmistelussa tehdyn mitään muodollista virhettä, puheena oleva ehdotus kun oli alistettu maistraatin tutkittavaksi, ennenkuin valtuusto otti sen lopullisesti käsiteltäväkseen. Maistraattikaan, jonka tehtäviin kuului kaupunginvaltuuston toimenpiteiden laillisuuden valvominen, ei ollut katsonut olevan syytä puuttua asian käsittelyyn, vaan oli jättänyt ehdotuksen eräin asiallisin muistutuksin valtuuston tutkittavaksi. Samaa menettelyä oli noudatettu aikaisemminkin, ja se oli ainoastaan luonnollinen seuraus kunnallisen elämän kehitymisestä, joka varsinkin taloudellisissa kysymyksissä yhä enemmän oli vähentänyt maistraatin merkitystä kaupunginhallituksena. Näihin seikkoihin viitaten kaupunginvaltuusto anoi²⁾, että valitus hylättäisiin.

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk. 8 §. — ²⁾ S:n 1 p. syysk. 27 §.

Marraskuun 8 p:nä antamallaan päätöksellä maaherra kuitenkin kumosi valtuuston riidanalaisen päätöksen, koska se ei perustunut maistraatin, vaan rahatoimikamarin laatimaan ehdotukseen eikä niinmuodoin ollut syntynyt lain määräämässä järjestyksessä.

Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ valittaa maaherran päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Uusi satamajärjestys. Kaupunginvaltuuston lähetettyä Uudenmaan läänin maaherran tutkittavaksi ja vahvistettavaksi ehdotuksen²⁾ Helsingin uudeksi satamajärjestykseksi maaherra oli palauttanut asian valtuustoon huomauttaen, että ehdotuksen sisältämä määräys, joka satamajärjestyksen rikkomisesta sääsi enintään 200 päiväsakon rangaistuksen, oli ristiriidassa rikoslain voimaannapemisesta y. m. joulukuun 19 p:nä 1889 annetun asetuksen 43 §:n muuttamisesta kesäkuun 4 p:nä 1920 annetun lain kanssa, joka kielsi määräämästä suurempaa kuin 1,000 markan eli 100 päiväsakon uhkasakkoa. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti³⁾ muuttaa ehdotuksen 21 §:n siten, että siinä mainitut 200 päiväsakkoa alennettiin 100:aan.

Toukokuun 18 p:nä sisäasiainministeriö vahvisti⁴⁾ Helsingin kaupungin uuden satamajärjestyksen.

Helsingin kaupungin sairaalahallinnon ohjesäännön, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi⁵⁾ lokakuun 28 p:nä 1925, maaherra vahvisti⁶⁾ seuraavan joulukuun 16 p:nä.

Sairaalan uusien sääntöjen soveltaminen. Kaupungin sairaalan uusien sääntöjen⁷⁾ astuttua voimaan kaupungin sairaalahallitus oli niiden 21 §:ään vedoten kehoittanut sairaalain ylilääkäreitä tekemään apulaislääkärien kanssa sellaiset sopimukset, että heidän toimikautensa kesti 3 vuotta toukokuun 1 p:stä 1926 lukien, sekä sanomaan irti viroistaan ne apulaislääkärit, jotka eivät ennen mainittua päivää hyväksyneet tällaista sopimusta. Kaksitoista kaupungin sairaalain apulaislääkäreitä, joiden mielestä tämä toimenpide oli ristiriidassa sen käsityskannan kanssa, joka vallitsi sääntöehdotusta laadittaessa, anoi, ettei määräystä apulaislääkärien asettamisesta kolmeksi vuodeksi sovellettaisi niihin lääkäreihin, jotka oli nimitetty kaupungin virkaan ennen uuden säännön astumista voimaan. Kaupungin sairaalahallitus oli tästä anomuksesta antamassaan lausunnossa pitänyt sopimattomana, että kaupungin sairaaloissa olisi kahdenlaisia apulaislääkäreitä, sellaisia, joita aikamääräys ei koskenut, ja sellaisia, jotka oli otettu vain kolmeksi vuodeksi, ja tähän kantaan yhtyen kaupunginvaltuustokin päätti⁸⁾ evätä apulaislääkärien edellämaitun esityksen.

8 tunnin työpäivän soveltaminen sairaaloissa. Talousarviota käsiteltäessä herätettiin kysymys 8 tunnin työpäivän ottamisesta käytäntöön kaupungin sairaaloissa huomauttaen, että mainittujen sairaalain sairaanhoitajattarilla oli liian raskas työtaakka, joka vaikutti haitallisesti sairaanhoitoon. Koska uudistuksen toteuttamisen käytännölliset mahdollisuudet ja sen taloudelliset seuraukset oli tarkoin tutkittava ennen periaatteellisen päätöksen tekemistä, valtuusto päätti⁹⁾ antaa kaupungin sairaalain hallitukselle tehtäväksi esittää selvityksen siitä, millä edellytyksillä kaupungin sairaaloissa voitiin ottaa käytäntöön 8 tunnin työpäivä tai hoitohenkilökunnan ja palvelijaston työtaakkaa muulla tavoin vähentää.

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. jouluk. 8 §. — ²⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 122. — ³⁾ Valt. pöytäk. 17 p. helmik. 7 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. kesäk. 12 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 131. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 4 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1925 Kunnall. asetuskok. s. 132. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 1 p. syysk. 51 §. — ⁹⁾ S:n 15 p. jouluk. 5 §.

Lastensuojelulautakunnan ohjesääntö. Päättyessään¹⁾ järjestellä uudestaan eräät lastensuojelulautakunnan virat kaupunginvaltuusto samalla vahvisti²⁾ tämän järjestelyn aiheuttamat lautakunnan ohjesäännön muutokset.

Kaupungin kasvatustaitosten uudestaanjärjestely. Rahatoimikamari ilmoitti lastensuojelutoiminnasta aiheutuneiden menojen jatkuvasti lisääntyessä otta-neensa harkittavaksi kysymyksen tämän toiminnanhaaran aiheuttamien kustannusten supistamisen mahdollisuudesta. Lastensuojelulautakunnalta tämän johdosta pyydytyssä³⁾ lausunnossa⁴⁾ huomautettiin, että säästöjä pää-asiallisesti voitiin tehdä kasvatustaitosten hallinnossa, ja koska lasten ruoka- ja vaatetusmenoissa ei ollut tinkimisen varaa, olisi siis pyrittävä vähentämään palkkaus-, vuokra-, lämpö- ja valaistusmenoja, mikä taas edellytti lastenhoito-laitosten jatkuvaa keskittämistä. Rahatoimikamarin ehdottamaa Bengtsärin ja Ryttylän laitosten yhdistämistä lautakunta ei voinut puoltaa. Sen sijaan lautakunta oli sitä mieltä, että Ryttylässä kuntoon saadut työpajat toistai-seksi voisivat tyydyttää teknillisen opetuksen tarpeet, minkä johdosta Bengt-särissa olisi säilytettävä ainoastaan maanviljelys-, puutarha- ja veisto-osastot sekä etupäässä laitoksen omiksi tarpeiksi toimivat suutarin- ja räätälintyö-pajat. Tällöin voitaisiin Bengtsärissa seppämestarin toimi lakkauttaa, ja äärimmäisen säästäväisyyden aikaansaamiseksi vuoden 1926 alusta tulla toi-meen ilman maataloustyönjohtajan apulaista. Ryttylän laitokseen voisi Van-joen laitoksen lasten lisäksi sijoittaa myöskin Tavolan laitoksen lapset, jol-loin siis molemmat viimeainitut laitokset voisi lakkauttaa. Vanjoen laitok-sen alakansakoulua käyvät lapset sopisi siirtää Toivolan turvakotiin, jonka alakansakoulussa ei ollut täyttä oppilasmäärää. Koska kuitenkin Tavolan asuinrakennuksen kaupungille edullinen vuokrasopimus päättyi vasta 15 vu-oden kuluttua, lautakunta ehdotti, että sinne järjestettäisiin tylsämielisten las-ten hoitolaitos, jota kauan oli kipeästi kaivattu. Vaikeampi ratkaista oli kysy-mys suhteellisen kallein kustannuksin perustetun Bengtsärin laitoksen talou-dellisesta käyttämisestä. Lautakunta oli harkinnut mahdollisuutta sijoittaa sinne Sjötorpin laitoksen tytöt, mikä tilan puolesta hyvin kävisi pänsä, mutta kuitenkin päätynyt siihen vakaumukseen, että mainittujen laitosten yhdistä-minen olisi kasvatuksen kannalta liian uskallettu koe, minkä johdosta Bengt-särin vapaina olevat paikat toistaiseksi oli säilytettävä vastaisen tarpeen varalle. Sen sijaan lautakunta oli sitä mieltä, että edellä mainittu Finbyn Sjö-torpin laitos sittenkin voitiin lakkauttaa, mutta sikäläiset ruotsinkieliset lap-set olisi silloin siirrettävä Toivoniemen suomenkielisille tytöille tarkoitettuun laitokseen, jossa johtajatar ilmoitti heille voitavan järjestää opetusta heidän äidinkielellään. Jos suomenkielisten hoidokkien luvun lisääntyminen vastedes tekisi tämän järjestelyn mahdottomaksi, voitaisiin ruotsinkieliset tytöt vai-keudetta sijoittaa Toivolan turvakotiin.

M. m. kaupungin revisionikonttorin innokkaasti kannattamaa käsitystä, että lastensuojelutoiminnan aiheuttamia menoja voitaisiin supistaa taloushal-lintoa keskittämällä ja asettamalla tätä varten taloudenhoitaja, lautakunta vastusti, koska sen mielestä tätä tietä ei enää olisi mitään säästöä saavutet-tavissa, lautakunta kun jo oli mikäli mahdollista ryhtynyt toimenpiteisiin ostojen keskittämiseksi. Muilla keinoin kuin laitosten keskittämisellä suun-niteltu menojen supistaminen voisi tapahtua ainoastaan lasten ruokaa ja hoitoa niukentamalla, mikä tietenkään ei ollut ajateltavissa.

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 103. — ²⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask. 15 §. — ³⁾ Ks. v:n. 1925 kert. s. 215. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 29 v:lta 1925.

Tässä yhteydessä lautakunta edelleen esitti, että kasvatulaitokset nimettäisiin koulukodeiksi, koska entinen nimi sai yleisön rinnastamaan laitokset valtion alaikäisiä rikoksentehtäjiä varten ylläpitämien kasvatulaitosten kanssa ja tämä väärinkäsitys oli omansa vaikeuttamaan lautakunnan huostaan joutuneiden lasten tarkoituksenmukaista sijoittamista.

Rahatoimikamari voi puolestaan yhtyä lastensuojelulautakunnan esittämisiin mielipiteisiin. Suunnitellun keskityksen toteuttamisen ajankohta oli kamarin mielestä valittava niin, että se oli sopiva sekä laitosten sisäisen toiminnan kannalta että myös huomioon ottaen, että lautakunta liian suurilla vaikeuksilla ehti valmistella tämän toimenpiteen yhteydessä olevat seikat. Huomioon ottaen nämä näkökohdat ja myös sen seikan, että Ryttylän laajentamis- ja muutusrakennustöiden arveltiin valmistuvan syyskuun alkuun, kamari ehdotti, että mainittu kasvatulaitosten uudestaanjärjestely toteutettaisiin syyskuun 1 p:stä 1926 lukien, paitsi Vanjoen laitokseen nähden, joka olisi lakkautettava s. v. kesäkuun 1 p:stä lähtien sen huoneiston vuokrasopimuksen päätyessä.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ hyväksyen lastensuojelulautakunnan mietinnössä ja rahatoimikamarin siitä antamassa lausunnossa esitetyt näkökohdat

että Vanjoen alakansakoulu lakkautettaisiin kesäkuun 1 p:stä ja sen oppilaat siirrettäisiin Toivolan kansakouluun;

että Vanjoen ja Toivolan kasvatulaitokset yhdistettäisiin Ryttylän kasvatulaitokseen, edellinen kesäkuun 1 ja jälkimmäinen syyskuun 1 p:stä;

että Sjötorpin kasvatulaitos lakkautettaisiin syyskuun 1 p:stä ja laitokseen otetut lapset siirrettäisiin Toivoniemen tai Toivolan kasvatulaitoksiin lastensuojelulautakunnan harkinnan mukaan;

että Tavolan kasvatulaitos syyskuun 1 p:stä muutettaisiin sellaisten tylsämielisten lasten hoitolaitokseksi, jotka eivät vielä olleet päässeet Perttulan tylsämielisten lasten kasvatulaitokseen;

että kaupungin kasvatulaitosten nimet vastedes olisivat: Bengtsårin, Ryttylän, Toivoniemen ja Toivolan koulukodit sekä Helsingin vastaanottokoti ynnä Ammattioppilaskoti;

että kysymys taloudenhoitajan toimen perustamisesta lastensuojelulautakuntaan toistaiseksi jätettäisiin eri esityksen varaan; sekä

että rahatoimikamari saisi toimekseen yksissä neuvoin lastensuojelulautakunnan kanssa ryhtyä näistä päätöksistä aiheutuviin toimenpiteisiin ja siten m. m. irtisanoa Sjötorpin kasvatulaitoksen vakinaisen henkilökunnan, Vanjoen alakansakoulun opettajattaren ja viimeksi mainitun kasvatulaitoksen emännän sekä Bengtsårin metallitöiden opettajan ja maataloustyönjohtajan apulaisen.

Myöhemmässä kirjelmässä lastensuojelulautakunta ilmoitti, että sittenkin Toivolan koulukotiin otetut vajaakykyiset pojat oli siirretty Tavolan koulukotiin, edellisessä kodissa voitiin lakkauttaa yksi hoitajattaren toimi ja samaten poikain käsitöiden ja puutarhanhoidon opettajan toimi, johon liittyvät tehtävät voitiin siirtää muille viranpitäjille. Kaupunginvaltuusto päättikin²⁾ syyskuun 1 p:stä lakkauttaa Toivolan koulukodissa yhden lastenhoitajattaren toimen sekä elokuun 1 p:stä yhdistetyn käsityönopettajan ja puutarhurin toimen. Edelleen valtuusto päätti²⁾ syyskuun 1 p:stä perustaa Ryttylän koulukotiin uuden 3 vakinaiseen palkkaluokkaan luettavan hoitajattaren toimen sekä osoitti käyttövaroistaan Lastensuojelutoiminta nimisen pääloukan

¹⁾ Valt. pöytäk. 31 p. maalisk. 7 §. — ²⁾ S:n 1 p. syysk. 43 §.

kohdalta senylläpitämiseen kuluvana vuonna 5,720 markkaa. Samalla valtuusto määräsi¹⁾ siihen asti erikoismäärärahaista palkatun Kullantorpan yöhoitajattaren toimen tammikuun 1 pstä 1927 sijoitettavaksi yhteismäärärahaista palkattavien virkain ryhmään.

Kansakoulujen terveydenhoito. Vuonna 1924 kaupunginvaltuusto antoi²⁾ kaupungin kansakoulujen terveydenhoidon tarpeellista uudestaanjärjestelyä koskevan kysymyksen valmistelun tehtäväksi vartavasten asetetulle komitealle. Tämän johdosta antamassaan mietinnössä³⁾ komitea huomautti m. m., että voimassa olevan järjestelyn huomattavin puute oli, ettei ollut olemassa mitään yhteistoimintaa saman päämäärän hyväksi työskentelevien virkälääkärien kesken. Niinpä ei esim. oppilaiden terveyskortteihin sisältyvää runsasta tilastoaineistoa yhdenmukaisuuden puutteen vuoksi voitu kyllin tehokkaasti käyttää. Yhteistyön ollessa tarkoituksenmukaisen tulisivat jollain taholla tehdyt aloitteet ja parannukset kokonaisuuden hyväksi. Komitea oli sen vuoksi koettanut tutkia, millä keinoin vilkkaampi vuorovaikutus olisi yhtenäisyydelle eduksi aikaansaataavissa osin koululääkärien, osin heidän sekä lastensuojelulautakunnan ja kansanlastentarhain lääkärien kesken samalla kuin terveydenhoitolautakunnalle varattaisiin tarpeellinen vaikutusvalta heidän toimintaansa. Nämä tarkoituksetperät komitea katsoi voitavan saavuttaa järjestämällä niin usein kuin olosuhteet vaativat ja vähintään kerran lukukaudessa lääkärien neuvottelukokouksia, joissa pohdittaisiin heidän toimialaansa koskevia kysymyksiä. Komitea ajatteli, että näitä kokouksia johtaisi terveydenhoitolautakunnan koululääkäreistä valitsema puheenjohtaja. Paitsi koululääkäreitä ja lastensuojelulautakunnan lääkäreitä, jotka olisivat saapuvilla viran puolesta, olisi neuvottelukokouksiin kutsuttava myöskin kansanlastentarhain ja kaupungin avustamain poliklinikkain lääkärit, joita, he kun eivät olleet välittömästi kaupungin palveluksessa, ei voitu nimenomaan velvoittaa ottamaan niihin osaa. Tärkeätä olisi, että myöskin ensimmäiselle kaupunginlääkärille myönnettäisiin oikeus ottaa osaa neuvottelukokouksiin sekä sen keskeisen aseman vuoksi, mikä hänellä oli kaupungin terveydenhoidossa, että myöskin yhdyssiteen aikaansaamiseksi kokouksen osanottajain ja terveydenhoitolautakunnan välille. Edelleen komitea katsoi, että neuvottelukokous olisi velvoitettava antamaan kaupungin tilastokonttorille oppilaiden terveydenhoitokorteissa oleviin ensitietoihin perustuvain tilastollisten katsausten laatimista koskevia ohjeita.

Kansakoulujen lääkärihoitoa koskevaa kysymystä käsitellessään komitea huomautti, että suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen lääkärien työtaakat erosivat suuresti toisistaan, edellisellä kun oli hoidettavanaan n. 8,400 oppilaan terveys, kun taas jälkimmäisellä oli hoidossaan ainoastaan n. 2,800 oppilasta. Sen vuoksi olisi suomenkielisiin kouluihin asetettava lisäksi yksi koululääkäri, jolle olisi uskottava määrättyjen, suomenkielisen kansakoulujohtokunnan osoittamain koulujen koko terveydenhoito, kun taas aikaisemmin asetettu lääkäri hoitaisi muiden koulujen terveydenhoidon. Erittäin tärkeätä olisi myös, että kansakoulut saisivat käytettäväkseen määrärahan erikoislääkärien neuvonantotoiminnan kustantamiseksi.

Edellä mainitusta mietinnöstä antamassaan lausunnossa⁴⁾ rahatoimikamari oli hankittuaan kysymyksestä terveydenhoitolautakunnan, suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntain sekä lastensuojelulautakunnan lausunnot ilmoittanut voivansa pääasiassa yhtyä komitean esittämiin näkökohtiin.

¹⁾ Valt pöytäk. 1 p. syysk. 43 §. — ²⁾ Ks. v:n 1924 kert. s. 147. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 30 v:lta 1925. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 26.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾, että suomenkielisten kansakoulujen palvelukseen tammikuun 1 p:stä 1927 otettaisiin yksi lääkäri lisää;

että suomenkielisten kansakoulujen molemmat lääkärit luettaisiin 12 vakinaiseen palkkaluokkaan, kuitenkin siten, että silloinen lääkäri niin kauan kuin hän oli virassaan pysytettäisiin 13 palkkaluokassa;

että työ jaettaisiin mainittujen lääkärin kesken siten, että suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan määräyksen mukaan toinen lääkäri hoitaisi eräiden määrättyjen ja toinen lääkäri muiden koulujen kaikki lääkärin-tehtävät;

että kaupungin vuoden 1927 menosääntöön merkittäisiin 6,000 markan suuruisen määräraha suomenkielisille ja 2,000 markkaa ruotsinkielisille kansakouluille erikoislääkärin neuvonantotoiminnan kustantamiseksi sekä 2,000 markkaa komitean ehdottamia neuvottelukokouksia varten kirjallisuuden ostoon sekä pöytäkirjain laatimista, puhtaaksikirjoitusta y. m. varten;

eräin vähäisin muutoksin hyväksyä rahatoimikamarin laatiman Helsingin kaupungin kansakoulujen terveydenhoito-ohjesääntöehdotuksen²⁾, joka astuisi voimaan tammikuun 1 p:nä 1927, sekä samasta ajankohdasta lukien kumota siihen asti voimassa olleet kaupungin kansakoulujen lääkärin ja hoitajattarien johtosäännöt; sekä

antaa suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle ja terveydenhoitolausakunnalle tehtäväksi ryhtyä edellä mainitusta päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Kansakoulujen ohjesääntö. Rahatoimikamari lähetti valtuustolle ehdotuksen kaupungin kansakoulujen ohjesäännöksi³⁾, johon oppivelvollisuuslain 23 §:n mukaisesti oli tehty mainitun lain toimeenpanosta aiheutuvat muutokset ja lisäykset. Samalla kamari huomautti, että voimassa olevassa vuoden 1866 yleisessä kansakouluasetuksessa säädettiin, että enintään 14 päivää kestävä virkavapauden myöntää opettajalle kansakoulujohtokunta, pitempikäisen taas kansakoulutarkastaja johtokunnan esityksestä, mitkä määräykset hyvin sopivat maalaisoloihin, mutta olivat hankalat soveltaa Helsingissä. Rahatoimikamari ehdotti senvuoksi, että valtioneuvostolle tehtäisiin esitys mainitun asetuksen määräysten muuttamisesta siten, että asianomainen kansakoulutarkastaja saisi myöntää kaupunkien kansakoulujen opettajille virkavapautta enintään 14 päiväksi ja pitemmäksi ajaksi koulun johtokunta.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ eräin muutoksin ja lisäyksin hyväksyä Helsingin kansakoulujen ohjesääntöehdotuksen sekä anoa kouluhallitukselta sen vahvistamista; kehoittaa tarkastajaneuvostoa tekemään valtuustolle ehdotuksen neuvoston johtosäännöksi; sekä tehdä valtioneuvostolle esityksen toukokuun 11 p:nä 1866 annetun kansakouluasetuksen 12 §:n 4 kohdan ja 16 §:n 3 kohdan muuttamisesta, mikäli ne koskivat kaupunkien kansakoulujen opettajia, rahatoimikamarin edellä selostetussa kirjelmässä ehdotetulla tavalla.

Valmistavan tyttöjen ammattikoulun ohjesääntö. Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾, että valmistavan tyttöjen ammattikoulun käytännöllisen työn vakinaisen opettajattaren opetusvelvollisuuden, joka koulun voimassa olevassa ohjesäännössä⁶⁾ oli vahvistettu 34 viikkotunniksi, tuli olla ainoastaan 32 viikkotuntia, mitä määrää ammattiopetuslaitosten johtokunta oli pitänyt

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. syysk. 29 §. — ²⁾ Kunnall. asetuskok. s. 120. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 16. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 13 p. lokak. 5 §. — ⁵⁾ S:n 17 p. helmik. 27 §. — ⁶⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 132 ja kunnall. asetuskok. s. 90.

sopivana, vaikka se johtokunnan valtuustolle antamassa ohjesääntöehdotuksessa erehdyksestä oli ilmoitettu 34:ksi.

Kansanlastentarhain hallinto. Kaupunginvaltuustolle lähettämässään kirjelmässä rahatoimikamari lausui, että kysymys kaupungin avustamain kansanlastentarhain asemasta kunnallishallinnossa oli koko laajuudessaan selvitettävä. Tällöin oli otettava harkittavaksi, oliko lastentarhain opettajattarien oikeudet ja velvollisuudet järjesteltävä kunnallisten viranpitäjäin palvelusehtosäännön mukaan, miten mainittujen laitosten huoneistokysymys oli hoidettava, oliko lastentarhat tehtävä lähemmin riippuvaisiksi kunnallishallinnosta ja oliko kaupungin avustus rajoitettava määrälukuisiin lastentarhoihin tai mahdollisesti maksettava muiden kuin siihen asti voimassa olleiden perusteiden mukaisesti. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ asettaa edellä mainittua kysymystä selvittelemään viisijäsenisen komitean, johon valtuusto valitsi 3 jäsentä sekä rahatoimikamari ja kansanlastentarhain johtokunta kumpikin yhden.

Rakennuskonttorin uudestaanjärjestely. Kaupungin yleisten töiden hallitus sai tehtäväkseen²⁾ laatia ja antaa valtuustolle rakennuskonttorin uudestaanjärjestelyehdotuksen.

Sosiaalilautakunnan siirtolapuutarhajaoston johtosääntö. Kaupunginvaltuuston päätettyä³⁾ uskoa Kuntähdän siirtolapuutarhan lähimmän hoidon ja hallinnon sosiaalilautakunnan jaostolle, jonka sen lisäksi tuli lähinnä valvoa muitakin kaupungin siirtolapuutarhoja, oli mainittu lautakunta laatinut ehdotuksen perustettavan jaoston johtosäännöksi. Tehtyään ehdotukseen eräitä etupäässä muodollisia muutoksia kaupunginvaltuusto hyväksyi⁴⁾ sen.

Kansakoulujen kustannukset. Rahatoimikamarin laatimasta vuoden 1927 talousarvioehdotuksesta antamassaan lausunnossa⁵⁾ talousarviovaliokunta huomautti, että kaupungin kansakoulujen oppilasmäärä vuosi vuodelta väheni koulujen menojen samalla kohotessa, minkä johdosta valiokunta epäili, käytettiinkö koulujen palveluksessa olevaa opettajavoimaa mahdollisimman järjestyksellisesti ja eikö kansakoulujen menoja voisi vähentää suhteessa oppilasmäärän vähenemiseen. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ antaa rahatoimikamarille tehtäväksi tutkia, eikö kaupungin kansakoulujen kustannuksia voitaisi vähentää.

Opetuksen harjoittelu kansakouluissa. Kaupunginvaltuusto myöntyi⁷⁾ Helsingissä vastaisten kansakoulunopettajain valmistamiseksi toimeenpantujen valtion seminaarikurssien johtajan filosofiantohtori F. A. Hästeskon anomukseen, että mainittujen kurssien osanottajat lukuvuonna 1926—27 saisivat kuunnella opetusta ja antaa harjoitustunteja jossakin kaupungin kansakouluista ehdoin, että kaupungille korvattiin kaikki siivouksesta, valaistuksesta y. m. aiheutuvat suoranaiset menot.

Kunnallinen ammattientarkastus. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1921 anonut⁸⁾ valtioneuvostolta elokuun 18 p:nä 1917 ammattientarkastuksesta annetun asetuksen ja senaatin syyskuun 9 p:nä 1918 tekemän, samaa asiaa koskevia erikoismääräyksiä sisältävän päätöksen muuttamista siihen suuntaan, että kunnan ammattientarkastajia lähinnä pitäisi silmällä asianomainen terveydenhoitolautakunta, jonka välityksellä sosialihallitus (sosiaaliministeriö) valvoisi kunnan ammattientarkastusta ja vaatisi sen apua, sekä että kunnan

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask. 3 §. — ²⁾ S:n 3 p. maalisk. 8 §. — ³⁾ Ks. v:n 1924 kert. s. 21. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 17 p. helmik. 28 § ja Kunnall. asetuskok. s. 34. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 40. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 15 p. jouluk. 5 §. — ⁷⁾ S:n 17 p. maalisk. 26 §; vrt. v:n 1924 kert. s. 147 ja v:n 1925 kert. s. 132. — ⁸⁾ Ks. v:n 1921 kert. s. 198.

ammattientarkastajat vapautettaisiin mainitun senaatin päätöksen 9 §:n 3, 4 ja 5 kohdassa mainituista tehtävistä. Valtuuston päätös esiteltiin marraskuun 5 p:nä 1925 valtioneuvostolle, joka päätti¹⁾ tasavallan presidentille ehdottaa, että eduskunnalle annettaisiin esitys laiksi ammattientarkastuksesta, mutta ei katsonut kirjelmän antavan valtioneuvostolle aihetta muuhun toimenpiteeseen.

Mielisairaiden henkilöiden perhehoito. Rahatoimikamari lähetti ohentamalla puoltolauseensa kaupunginvaltuustolle kaupungin sairaalahallituksen asettaman komitean laatiman mietinnön²⁾, joka koski suljetun laitoksen ulkopuolella annetun kunnallisen mielisairashoidon uudestaanjärjestelyä sekä mainitun hallituksen laatiman ehdotuksen Helsingin kaupungin sairaalain toimesta järjestettävää perhehoitoa koskevaksi ohjesäännöksi. Komitea lausui, että Helsingin kaupungin sairaaloista oli järjestetty mielisairaiden henkilöiden elätteleantoa vuodesta 1901 lähtien, mutta että järjestelmä ei ollut kehittynyt yhdenmukaisesti muun mielisairashoidon kanssa sekä että itse elätteleannon järjestelyssä oli havaittu erinäisiä puutteellisuuksia ja epäkohtia, mikä seikka osittain sai selityksensä siitä, ettei ollut olemassa mitään perhehoitoa koskevaa ohjesääntöä, ellei otettu lukuun hoitoperheiden johtosääntöä. Komitean ehdottamat uudistukset tarkoittivat osin järjestelmän laajentamista, osin perhehoitoon annettujen henkilöiden valvonnan tehostamista. Tarkoituksena oli sijoittaa yksityisiin perheisiin, jotka tunnettiin säännöllisiksi sekä muuten sopiviksi, sellaisia kaupungin mielisairaaloihin otettuja potilaita, jotka eivät olleet vaarallisia itselleen eivätkä muille ja jotka jäivät sairaalan kirjoin. Sairaalan ylilääkärin tuli päättää potilaan sijoittamisesta perhehoitoon ja hänen palauttamisestaan sairaalaan sekä kaupungin sairaalahallituksen vahvistamisrajoissa määrätä perhehoidosta suoritettava maksu. Sairaalan lääkärin oli vähintään kerran kuukaudessa käytävä jokaisen perhehoitoon sijoitetun potilaan luona, minkä lisäksi jonkun sairaalaan kuuluvan hoitohenkilön tarvittaessa ja vähintään kerran viikossa tuli käydä näissä perheissä valvomassa sairaiden terveydentilaa ja heidän hoitoaan koskevien määräysten noudattamista. Komitea oli tutkituttanut mahdollisuuksia ulottaa mainittu kunnan elätteleantotoiminta laajemmille alueille, mikä kävisi välttämättömäksi, jos perhehoitoon sijoitettujen potilaiden lukumäärää lisättäisiin, ja tällöin havainnut, että Sipoon pitäjä hyvin soveltui ruotsinkielisten, Askolan ja Pornaisten pitäjät taas suomenkielisten potilaiden sijoitusalueeksi, sekä että sopivia elätteleantopaikkoja tarvittaessa voitiin osoittaa myöskin kaksikielisestä Porvoon pitäjästä. Koska Nikkilän sairaalan perhehoitoon käytettävällä hoitohenkilökunnalla ei ollut riittävää pätevyyttä ja erityisesti, koska oltiin aikeissa laajentaa tätä toimintaa, oli mainittua henkilökuntaa täydennettävä, ja komitea ehdotti tässä mielessä, että asetettaisiin erityinen ylihoitajat, jonka tehtävänä olisi huolehtia perhehoidon käytännöllisestä järjestelystä sekä valvoa muun hoitohenkilökunnan toimintaa. Lisäksi olisi aluksi otettava kaksi hoitajatarta, joilta olisi vaadittava osastonhoitajattaren pätevyys, sekä sikäli kuin uusia hoitoalueita järjestettiin, lisää kouluutettuja sairaanhoitajattaria. Edellä esitetyllä tavalla järjestetty perhehoito lisäisi tuntuvasti myöskin lääkärin työtaakkaa, minkä johdosta sairaalaan olisi otettava kolmas alilääkäri.

Edelleen komitea huomautti, että mielisairaaloista päästetään koteihin paljon sairaita, jotka voivat elää yksityisissä oloissaan, mutta kuitenkin jatku-

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. helmik. 1 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 1.

vasti tarvitsevat huolenpitoa ja tukea, sekä että sen lisäksi oli lukuisia sie-
 lullisesti lievemmin sairaita henkilöitä, joita ei vielä ollut hoidettu sairaalassa,
 mutta jotka usein olivat samantapaisen huoltamisen tarpeessa kuin sairaalasta
 toipuvina päästetyt. Mainittuja henkilöitä varten olisi komitean mielestä
 Helsinkiin jonkin muun kaupungin poliklinikan yhteyteen perustettava huolto-
 toimisto ja poliklinikka. Rahatoimikamari ilmoitti, että tällaista huoltola-
 voitaisiin pitää avoimna Lapinniemen keskuslaitoksen poliklinikan yhteydessä,
 mihin jo oli hankittu asianomaisten valtionviranomaisten suostumus. Keskus-
 laitoksen ylilääkäri valtuutettaisiin määräämään huoltolan ja poliklinikan
 aukioloajat, ja kaupunki suorittaisi kaikki huoltolan aiheuttamat menot.
 Erityistä lääkärintointa ei tarvitsisi perustaa, vaan ainoastaan osoittaa palk-
 kio keskuslaitoksen lääkärien lisääntyneen työn korvaukseksi. Kaupungin
 sairaalahallitus oli puolestaan ehdottanut, että suunniteltu mielisairaiden
 huoltola ja poliklinikka sijoitettaisiin Marian sairaalan yhteyteen.

Asiaa esitellessä kaupunginvaltuusto vähäisin muodollisin muutoksin
 päätti¹⁾ hyväksyä kaupungin sairaalahallituksen laatiman ehdotuksen johto-
 säännöksi perhehoidon järjestämisestä mielisairaille kaupungin mielisairalain
 toimesta; säädettyssä järjestyksessä alistaa johtosäännön lääkintöhallituksen
 tutkittavaksi ja vahvistettavaksi; edellyttäen että tämä johtosääntö vahvis-
 tettiin perustaa Nikkilän sairaalaan 6 vakinaiseen palkkaluokkaan luettavan
 ylihoitajattaren toimen sekä kaksi 5 vakinaiseen palkkaluokkaan merkittävää
 hoitajattaren tointa kaupungin sairaalahallituksen tarkemmin määrättävänä
 aikana sekä suorittaa näiden virkain voimassapitämisestä kuluvana vuonna
 aiheutuvat kustannukset Sairaanhoidon nimiseen pääluokkaan merkityistä
 kaupunginvaltuuston käyttövaroista; sekä palauttaa kysymyksen mielenvikai-
 sille aiotun huoltolan ja poliklinikan perustamisesta kaupungin sairaalahalli-
 tukseen, jonka tuli antaa lausuntonsa terveydenhoitolautakunnan asiasta anta-
 masta ehdotuksesta, että mainitut laitokset toistaiseksi sijoitettaisiin Lapin-
 niemen keskuslaitokseen, että niihin asetettaisiin 5 vakinaiseen palkkaluok-
 kaan kuuluva sairaanhoitajat, jonka tehtävänä m. m. olisi käydä potilaiden
 luona näiden kodeissa, sekä että Nikkilän sairaalaan asetettava ylihoitajat
 antaisi neuvoja myöskin poliklinikassa ja huoltolassa, jolloin näiden ja mieli-
 sairaalan kesken saataisiin aikaan tarpeellinen yhteistoiminta.

Lääkintöhallitus vahvisti²⁾ lokakuun 8 p:nä edellä mainitun ehdotuksen
 kaupungin mielisairaaloista järjestettävää perhehoitoa koskevaksi johto-
 säännöksi.

Sairaanhoidajatarkoulun laajentaminen. Kaupungin sairaalain hallitus
 ilmoitti, että kouluutetuista sairaanhoitajattarista vallitsi puute, joka tulisi
 vieläkin tuntuvammaksi kaupungin uuden tuberkuloosisairaalan valmis-
 tuttua, ja esitti tämän johdosta, että Marian sairaalan sairaanhoitajatarkoulua
 laajennettaisiin niin, että jokaiselle kurssille entisten 20 oppilaan sijaan voitai-
 siin ottaa 30 oppilasta. Esitykseen myöntyen kaupunginvaltuusto osoitti³⁾
 käyttövaroistaan Sairaanhoidon nimisen pääluokan kohdalta 68,286:96 mark-
 kaa päätöksestä tänä vuonna aiheutuvien kustannusten peittämiseksi sekä tar-
 peellisten taloustarvikkeiden ja vaatteiden hankkimiseksi.

Lastentarhan perustaminen henkisesti vajaakykyisille lapsille. Rouva T.
 Särkijärvi anoi kunnan varoista avustusta 25 henkisesti vajaakykyistä lasta
 varten aiotun lastentarhan perustamiseen ja ylläpitämiseen, ja valtuusto, joka
 oli hankkinut kaupungin opetus- ja lastenhoitoviranomaisten lausunnot hank-

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. maalisk. 20 §. — ²⁾ S:n 3 p. marrask. 1 §; ks. Kunnall. asetuskok.
 s. 119. — ³⁾ Valt. pöytäk. 2 p. kesäk. 14 §.

keissa olevan laitoksen tarpeellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta, päätti¹⁾ myöntää hakijalle 20,806: 30 markan suuruisen apurahan mainitun lastentarhan arvioitujen perustamiskustannusten peittämiseksi; alistaa laitoksen kansanlastentarhain johtokunnan ylivalvontaan; myöntää sille ylläpitoavustusta samojen perusteiden mukaan kuin muille kaupungin avustamille kansanlastentarhoille ja kehoittaa johtokuntaa aikanaan antamaan uuden laitoksen vuoden 1927 talousarvioehdotuksen; kehoittaa johtokuntaa laatimaan uuden lastentarhan johtosääntöehdotuksen; sekä että lastentarhaan asetettaisiin johtajatar ja opettajatar, joiden velvollisuudet ja oikeudet olisivat samat kuin muiden kaupungin kannattamain kansanlastentarhain toimihenkilöiden.

Kaupungin painatustyöt. Vuonna 1925 käsitellessään ehdotusta kunnallisen kirjapainon ynnä kirjansitomien perustamisesta kaupunginvaltuusto päätti²⁾ antaa kysymyksen raueta, mikäli se koski suuren, kaupungin kaikilla painatustyöt suorittavan kirjapainon perustamista, mutta antoi samalla rahatoimikamarille tehtäväksi hankkia ja antaa valtuustolle pienemmän, pääasiallisesti lomakkeiden painatusta varten tarkoitetun kirjapainon kustannusarvion.

Tämän johdosta rahatoimikamari lähetti valtuustolle lomakekirjapainon kannattavaisuuslaskelman³⁾, jonka mukaan sen perustamiskustannukset nousisivat 416,300 markkaan ja vuotuiset käyttökustannukset 468,010 markkaan. Kaupungin lomakepainatuskustannukset eivät kuitenkaan olleet suuremmat kuin 350,000 markkaa, enintään 400,000 markkaa vuodessa, siihen luettuina myöskin eräiden muualla suoritettavien kirjapaino- ja erikoispainotöiden aiheuttamat kustannukset, joten siis oli ilmeistä, ettei yritys tulisi kannattavaksi. Kamari oli myös laatinut suuremman, kaupungille edulliseksi osoittautuvan kirjapainon kannattavaisuuslaskelman, mutta ei tässä yhteydessä tahtonut tehdä esitystä sen perustamisesta, lähinnä koska kamari katsoi päämäärän, kaupungin painatuskustannusten vähentämisen, olevan saavutettavissa toista tietä. Kysymystä valmisteltaessa kamari näet oli havainnut, että järjestelmällä kaupungin painatustyöt tarkoituksenmukaisemmin sekä käyttämällä hyväksien yksityisten kirjapainojen välistä kilpailua voitaisiin aikaansaada tuntuvia säästöjä. Nämä toimenpiteet edellyttivät, että kaikkien kaupungin painatustöiden valvonta keskitettiin saman viranpitäjän käsiin, joka voi kokonaan antautua tähän tehtävään eikä kuten aikaisemmin hoitanut sitä sivutoimena. Hänen tuli neuvotella eri virastojen ja viranpitäjien kanssa, tehdä aloitteita, harrastaa työalansa jatkuvaa kehittämistä, tarkasti seurata painatustyöalalla tapahtuvaa edistymistä sekä huolehtia siitä, ettei kaupungin varoja tuhlatu tarpeettomiin ja epätarkoituksenmukaisiin töihin. Edelleen tuli hänen olla vuorovaikutuksessa asianomaisten kunnan elinten ja virkamiesten kanssa ja järjestää painatustyöt niin, että töiden kasautumista ja teettämistä ylityönä vältettiin. Kaikki lopulliset lomake- y. m. käsikirjoitukset oli jätettävä suoraan valvojalle teetettäväksi. Tällöin hän joutuisi jatkuvasti seuraamaan käsikirjoitusten muodollista tarkoituksenmukaisuutta, työn ja paperin laatua, painoksen suuruutta, työn kiireellisyyttä j. n. e. Se, mitä edellä on sanottu painatustyön keskitetystä hoidosta, ei kuitenkaan sinänsä riittänyt takaamaan kaikin puolin onnistunutta tulosta. Lisäksi oli tarpeen järjestää kaupungin painotuotteiden keskusvarasto, joka olisi painatustöiden valvojan hoidossa ja jossa noudatettaisiin varastokorttijärjestelmää ja järkiperaisii säi-

¹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. syysk. 52 §. — ²⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 135. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 15.

lytystapoja. Eri virastoilla olisi ainoastaan juoksevan tarpeen mukaiset varastot, joita tarvittaessa voitiin täydentää keskusvarastosta. Tätä järjestelyä noudattaen kävisi tarpeellisen yleiskatsauksen saaminen kaupungin painotuotevarastoihin mahdolliseksi, mikä seikka puolestaan helpoittaisi painatustöiden valvontaa ja tekisi sen mahdollisimman tehokkaaksi samalla kuin varastot tulisivat ammattimaisesti järjestetyiksi ja hoidetuiksi.

Painatustöiden valvojan tuli rahatoimikamarin mielestä olla kamarin valittava ja alainen sekä työskennellä kamarin ja rahatoimikonttorin lähimässä yhteydessä. Hän tulisi tällöin palkattavaksi yhteismäärärahoista eikä hänelle tarvittaisi kaupunginvaltuuston vahvistamaa johtosääntöä, vaan tarpeelliset määräykset voitaisiin liittää rahatoimikamarin johtosääntöön.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto täydellisesti yhtyen rahatoimikamarin ehdotukseen päätti ¹⁾ antaa kysymyksen suuremman tai pienemmän kunnallisen kirjapainon perustamisesta raueta; lakkauttaa silloisen järjestelmän mukaisen kaupungin painatustöiden valvonnan heinäkuun 1 p:stä lukien; antaa kaupungin painatustöiden uudestaanjärjestelyn rahatoimikamarin tehtäväksi; sekä velvoittaa kaupungin virastot ja laitokset, elleivät asianhaarat erityisissä tapauksissa vaatineet muuta menettelyä, toimittamaan painatus- ja kirjansidontatyönsä rahatoimikamarin asettaman valvojan välityksellä.

Kaupungin tilastojulkaisut. Rahatoimikamarin kehoituksesta ²⁾ kaupungin tilastokonttorin johtaja oli laatinut ehdotuksen kaupungin tilastojulkaisujen aiheuttamien kustannusten supistamista tarkoittaviksi toimenpiteiksi ja tällöin sopivimpana suositellut sarjaan Helsingin kaupungin tilasto kuuluvien julkaisujen suomen- ja ruotsinkielisten painosten yhdistämistä, mille toimenpiteelle olisi annettava etusija muiden rinnalla, m. m. koska se aiheuttaisi tuntuvan säästön silti tietämättä mitään julkaistujen tietojen supistamista. Ehdotukseen myöntyen kaupunginvaltuusto päätti ³⁾, että sarjaan Helsingin kaupungin tilasto kuuluvat julkaisut vastedes julkaistaisiin kaksikielisin painoksina, joissa suomen- ja ruotsinkielinen teksti olisi ladotut rinnakkain eri palstoille ja taulukkojen tekstit niinkään olisi painettu kahdella kielellä sekä että mainituissa julkaisuissa esiintyvät ranskankieliset otsikot säilytettäisiin sekä taulustossa että tekstiosaston taulukoissa.

Tilastokonttorin kustannusten supistaminen. Rahatoimikamarille lähettämässään kirjelmässä esitetyn perustein tilastokonttori oli ehdottanut, että eräät konttorin virat järjestettäisiin uudestaan. Kamari, joka pääasiassa yhtyi konttorin esittämiin mielipiteisiin, teki tämän johdosta asiasta esityksen kaupunginvaltuustolle ja ehdotti, että tilastokonttoriin tammikuun 1 p:stä 1927 lukien perustettaisiin uusi 9 palkkaluokkaan luettava toisen aktuaarin virka, että tähän virkaan nimitettäisiin konttorin amanuenssi V. Kuhlefelt oikeutettuna uudessa virassaan lukemaan hyväkseen amanuenssin palvelemissa virkavuodet; että avoimeksi tulevaan amanuenssin virkaan nimitettäisiin ylimääräinen amanuenssi E. Ruuth samaten oikeutettuna lukemaan hyväkseen aikaisemmassa virassaan palvelemissa virkavuodet; että ylimääräisen amanuenssin virka lakkautettaisiin samasta ajankohdasta lähtien; sekä että niinkään tammikuun 1 p:stä 1927 konttoriin perustettaisiin kaksi uutta assistentin virkaa ja samalla lakkautettaisiin kaksi ylimääräisen laskuapulaisen virkaa.

Rahatoimikamari, jolta edellä mainitun esityksen johdosta tiedusteltiin, eikö tilastokonttorin viranpitäjän työnjakoa sopivasti järjestelemällä tai mah-

¹⁾ Valt. pöytäk. 19 p. toukok. 9 §. — ²⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 250. — ³⁾ Valt. pöytäk. 5 p. toukok. 13 §.

dollisesti siirtämällä joitakin konttorin tehtäviä muille virastoille voitaisi vähentää konttorin ylimääräistä henkilökuntaa, huomautti hankittuaan asiasta tilastokonttorin lausunnon, ettei puhtaasti tilastollisia tehtäviä missään tapauksessa olisi siirrettävä muille virastoille, koska konttori tilastotyöhön perehtyneen henkilökuntansa avulla kykeni nopeasti, tarkasti ja oikeita menettelytapoja käyttäen suorittamaan tähän alaan kuuluvat tehtävät. Periaatteelliselta kannalta ei sensijaan ollut mitään muistuttamista sitä vastaan, että muiden kuin tilastollisten julkaisujen toimittaminen siirrettäisiin muille virastoille, mutta kustannukset siitä tuskin vähenisivät. Ajatuksesta, että konttorin työnjakoa järjestelemällä voitaisiin vähentää sen henkilökuntaa, oli kamarin mielestä ainakin toistaiseksi luovuttava. Konttorin työteho ei ollut antanut aihetta muistutuksiin, ja sitäpaitsi oli otettava huomioon, että konttorille oli uskottu uusia tehtäviä ilman että sen henkilökuntaa oli lisätty. Tuntuva kustannusten supistamista voitiin tuskin aikaansaada muuten kuin supistamalla julkaisujen laajuutta ja sisällystä, mitä toimenpidettä kamari kuitenkin ei puoltanut. Näin ollen ja kun uusia tehtäviä alinomaa oli odotettavissa, oli kamarin mielestä varovaisinta toistaiseksi olla ryhtymättä vähentämään konttorin henkilökuntaa ja esitti, että tämä kysymys saisi raueta.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ asettaa kolmimiehisen valiokunnan harkitsemaan, missä määrin tilastokonttorin julkaisuja voitaisiin supistaa, jotta konttorin menot saataisiin alenemaan.

Kaupunginorkesterin ylläpitäminen. Vahvistaessaan kaupunginorkesterin kuluvan vuoden menosäännön, joka oli arvioitu edellyttäen syyskuun 1 p:ään asti 69-miehistä ja sen jälkeen ainoastaan 52-miehistä orkesteria, kaupunginvaltuusto antoi²⁾ musiikkilautakunnalle tehtäväksi harkita toimenpiteitä orkesterin kaupungille aiheuttamien kustannusten supistamiseksi. Tämän tehtävän täyttämiseksi lautakunta sittemmin lähetti valtuustolle asiaa koskevan, pääasiassa seuraavansisältöisen mietinnön³⁾:

Koska pääkaupungin konserttorkesteri samalla oli koko maan keskusorkesteri, jonka avustuksetta lukuisia parhaita musiikkiteoksia ei ensinkään voitu esittää, ja koska Suomen musiikkielämä samoin kuin muut sivistysalat kaipasi voimakasta tukea yleisistä varoista, lautakunta oli sitä mieltä, että valtion avustusta orkesterille olisi korotettava tuntuvasti eli 850,000 markkaan vuodessa. Edelleen lautakunta oli ottanut harkittavaksi, olisiko orkesterin konserttien lippuhintain korotus mahdollinen, mutta oli pitänyt tuntuva korotusta arveluttavana, koska se helposti aiheuttaisi päinvastaisen tuloksen kuin oli tarkoituksena. Suomalaisen oopperan taloudellinen asema oli sellainen, ettei se voinut suorittaa orkesterin avustuksesta esityksissään suurempaa korvausta kuin vuoden alussa vahvistetun määrän, 2,800 markkaa esitykseltä, eivätkä teatteritkaan kyenneet suorittamaan suurempaa korvausta kuin vuoden alusta voimassa olevan määrän, 1,700 markkaa näytännöltä. Mahdollisuutta vähentää orkesterin menoja tekemällä entistä laajemmassa mitassa palvelussopimukset sen jäsenten kanssa ainoastaan varsinaiseksi musiikkikaudeksi eli syyskuun 1 p:stä kesäkuun 1 p:ään lautakunta ei tahtonut puoltaa, koska tämä toimenpide riistäisi orkesterilta useita kokeneita voimia, jotka varmaan etsisivät edullisempia sopimuksia, ja lisäksi aiheuttaisi alituisia jäsenten vaihtumisia vahingoksi musikaaliselle yhteisöille, joka edellytti vuosikausien yhteistyötä. Lopuksi lautakunta lausui pysyvän

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask. 7 §; ks. myös tätä kert. s. 126. — ²⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 106. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14.

aikaisemminkin esittämässään käsityksessä, että kaupunginorkesteri olisi säilytettävä 69-miehisenä, koska soittajain luvun supistamisesta johtuisi useita varjopuolia, joista lautakunta erityisesti mainitsi, ettei yhtäkaaa voitaisi esittää ooppera- ja teatterimusiikkia, että nykyaikaista musiikkia tuskin voitaisiin esittää, että toimeentulomahdollisuuksien väheneminen soittotaiteilijan uralla vaarantaisi pätevien kotimaisten soittotaiteilijain saannin, että monivuotinen, määrätietoinen työ ensiluokkaisen orkesterin aikaansaamiseksi menisi hukkaan ja että kävisi erittäin vaikeaksi suotuisammissa oloissa jälleen päästä jo saavutettuun tulokseen.

Mietinnöstä antamassaan lausunnossa rahatoimikamari esitti mielipiteenään, ettei kaupungin varoja niin suuressa määrässä olisi käytettävä tarkoituksiin, joiden tyydyttäminen ei suoranaisesti kuulunut kaupungille, ja esitti sen johdosta, että kaupunginorkesterin miesluku syyskuun 1 p:stä vähennettäisiin 52:een.

Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ kuitenkin asiaa esiteltäessä myöntää pääluokkaan Opetus- ja sivistyslaitokset merkityistä käyttövaroistaan kaupunginorkesterille 140,000 markan lisämäärärahan, jotta se syyskuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään voitaisiin säilyttää 69-miehisenä.

Satamaliiton laatiminen. Satamaliiton hallitus anoi, että satamakonttori velvoitettaisiin vuosittain tammikuun kuluessa antamaan satamahallitukselle anomukseen liitetyn kaavakkeen mukaiset tiedot edellisen vuoden laivaliikenteestä ja satamakannannasta sekä merenkulun alkamisesta ja päättymisestä. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto hankittuaan asiasta rahatoimikamarin, satamahallituksen ja tilastokonttorin lausunnot päätti²⁾ antaa tilastokonttorin toimeksi laatia puheenaolevan tilaston merenkulkuhallituksen kanssa tehtävän sopimuksen mukaan sekä ilmoittaa tämän satamaliitolle.

Merimiesten työnvälitys. Sosialiministeriö oli tiedustellut kaupunginvaltuustolta, katsoiko se Helsingin laivaliikenteen kasvaneen niin suureksi, että kaupungin työnvälitystoimistoon olisi perustettava erityinen merimiesten osasto, jollaista edellytettiin maaliskuun 27 p:nä 1926 työnvälityksestä annetussa laissa, ja valtuusto päätti³⁾ hankittuaan kysymyksestä työnvälitystoimiston johtokunnan ja rahatoimikamarin lausunnon antamassaan vastauksessa ilmoittaa, että laivaliikenne ja laivamiehistön tarve Helsingissä olivat niin suuret, että merimiesten osaston perustaminen kaupungin työnvälitystoimistoon oli erittäin tarpeellinen.

Yhteismäärärahasta palkattujen virkain perustaminen. Koska rahatoimikamarin ja revisionikonttorin kesken oli esiintynyt erimielisyyttä siitä, oliko kamarilla oikeutta vahvistetun talousarvion puitteissa päättää yhteismäärärahasta palkattujen virkain perustamisesta, kamari anoi, että valtuusto nimenomaan valtuuttaisi sen ratkaisemaan mainitun laatuiset kysymykset, mutta valtuusto päätti⁴⁾ panna tämän anomuksen pöydälle ja jäädä odottamaan tarkempaa selvitystä, joka annettaisiin viranpitäjien palkkausolojen järjestelystä vireillä olevan ehdotuksen yhteydessä.

Maistraatin virat. Maistraatin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ lakkauttaa molemmat sivuvirkoina hoidetut maistraatin notaarinvirat tammikuun 1 p:stä 1927 sekä samasta ajankohdasta lähtien perustaa maistraattiin 1 vakinaiseen palkkaluokkaan luettavan notaarinviran, jonka haltijalla olisi oikeus pöytäkirjanlunastusmaksuihin.

¹⁾ Valt. pöytäk. 21 p. huhtik. 23. § — ²⁾ S:n 8 p. jouluk. 22 §. — ³⁾ S:n 17 p. marrask. 13 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. syysk. 24 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. marrask. 7 §.

Edelleen valtuusto päätti¹⁾, että maistraattiin tammikuun 1 p:stä 1927 lukien perustettaisiin 2 vakinaiseen palkkaluokkaan luettava kirjajanapulaisen virka ja samasta ajankohdasta lähtien yhteismäärärahasta palkattava vahtimestarinapulaisen toimi.

Ensimmäisen kaupunginvoudin konttorin henkilökunnan lisääminen. Ensimmäinen kaupunginvouti oli viitaten ulosottolaitoksen tarkastajan vuoden 1925 aikaisesta toiminnastaan antamaan kertomukseen²⁾ anonut, että ensimmäisen kaupunginvoudin konttorin henkilökuntaa lisättäisiin asettamalla sinne kirjanpitäjä ja kirjanpitäjän apulainen, ja maistraatti lähetti tämän esityksen puoltolauseineen kaupunginvaltuustolle. Rahatoimikamari, johon asia oli palautettu, oli sen jälkeen antanut tutkia puheena olevan konttorin työtapoja saadakseen selvitettyksi, eikö konttori voisi tulla toimeen vähemällä työvoiman lisäyksellä, ja tällöin havainnut, että se kävi hyvin päinsä, jos ulosottoapulaisten ja kassan tarkkailua tehostettiin, järjestelmällinen kirjanpito otettiin käytäntöön ja ulosottoapulaiset vapautettiin konttori-työstä, johon he eivät olleet päteviä. Ensimmäinen kaupunginvouti oli ilmoittanut tyytyvänsä kamarin suunnittelemaan konttorin toiminnan järjestelyyn, josta m. m. olisi seurauksena, että toistaiseksi tarvittaisiin vain yksi konttoriapulainen lisää.

Asiaa käsiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti³⁾, että ensimmäisen kaupunginvoudin konttoriin kesäkuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi otettaisiin ylimääräinen konttoriapulainen, jonka palkka, 1,200 markkaa kuu-kaudessa, maksettaisiin Sekalaisten menojen pääluokkaan merkitystä määrärahasta Uusien virkain palkat ja palkankorotukset.

Ensimmäisen kaupunginvoudin konttorin työn suuresti lisääntyttyä kaupunginvaltuusto sittemmin päätti⁴⁾, että konttoriin tammikuun 1 p:stä 1927 otettaisiin kirjanpitäjä ja ylimääräinen ulosottoapulainen, jotka palkkattaisiin yhteismäärärahasta, sekä merkitä tähän tarkoitukseen 45,540 markkaa vuoden 1927 talousarvioon.

Toisen kaupunginvoudin konttorin työvoiman lisääminen. Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ toisen kaupunginvoudin konttoriin tammikuun 1 p:stä 1927 perustettavaksi kaksi kanslia-apulaisen ja viisi ulosottoapulaisen virkaa, joiden haltijat palkkattaisiin yhteismäärärahasta.

Edelleen valtuusto päätti⁶⁾ toisen kaupunginvoudin konttoriin otettavaksi kaksi apulaista, joiden päättehtävänä olisi poliisilaitoksen osoitetoimistossa tarkistaa konttorin perittäviksi jätettyjen kunnallisverolippujen osoitteet, sekä merkitä tähän tarkoitukseen vuoden 1927 menosääntöön 33,120 markkaa.

Rikostuomioiden toimeenpanijan konttorin henkilökunnan lisääminen. Sit-tenkuin maistraatti kesäkuun 1 p:stä oli siirtänyt rikostuomioiden toimeenpanoa koskevain päiväkirjain pidon ja kirjeenvaihdon rikostuomioiden toimeenpanijan konttorille, oli näitä tehtäviä hoitanut konttoriin tätä tarkoitusta varten väliaikaisesti otettu kirjaja, joka oli palkattu maistraatin käyttö-varoista. Kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾ rikostuomioiden toimeenpanijan esi-tyksestä, että mainittu viranpitäjä ja samaten kaksi tammikuun 1 p:nä 1925 puheenaolevan konttorin palvelukseen otettua kanslia-apulaista tammikuun 1 p:stä 1927 lähtien saisivat palkkansa yhteismäärärahasta.

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. syysk. 27 §. ja 13 p. lokak. 15 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 27. —

³⁾ Valt. pöytäk. 1 p. syysk. 26 §. — ⁴⁾ S:n 17 p. marrask. 4 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. lokak. 12 §. —

⁶⁾ S:n 17 p. marrask. 5 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. lokak. 14 §.

Rahatoimikamarin kanslian henkilökunnan lisääminen. Koska rahatoimikamarin kanslian virkatehtävät viime vuosina olivat niin suuressa määrin lisääntyneet, ettei yksi henkilö enää voinut niitä suorittaa, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että kansliaan tammikuun 1 p:stä 1927 perustettaisiin 11 vakinaiseen palkkaluokkaan kuuluva avustavan notaarin virka, ja antoi kamarille tehtäväksi ryhtyä sen täyttämiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Rakennustarkastuskonttorin henkilökunnan lisääminen. Vuonna 1920 kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, että apulaisrakennustarkastajan virka jouduttuaan silloisen haltijan erottua avoimeksi jätettäisiin toistaiseksi täyttämättä, koska rakennustoiminta kaupungissa oli hyvin laimeata. Tämä toiminta vilkastui kuitenkin vuosi vuodelta saavuttaen lopulta likimain saman laajuuden kuin maailmansodan ja sitä seuranneen pulakauden edellisenä aikana. Tämän johdosta v. t. rakennustarkastaja oli esittänyt, että mainittu virka jälleen täytettäisiin. Rahatoimikamari oli esityksestä antamassaan lausunnossa pitänyt sitä hyvin perusteltuna, mutta kuitenkin ollut sitä mieltä, ettei puheena olevaa virkaa toistaiseksi ollut täytettävä vakinaisesti, koska ei voitu arvata, tuliko vilkas rakennustoiminta jatkumaan. Kaupunginvaltuusto yhtyi kamarin esittämiin näkökohtiin ja päätti ³⁾, että apulaisrakennustarkastajan virka kuluvana vuonna hoidettaisiin väliaikaisesti kesäkuun 1 p:stä lukien 5,000 markan kuukausipalkoin sekä että tähän tarvittava rahamäärä, 35,000 markkaa, suoritettaisiin menosäännön tililtä Uusien virkain palkat.

Sittenmin valtuusto päätti ⁴⁾, että konttorissa vuonna 1927 väliaikaisesti pidettäisiin voimassa apulaisrakennustarkastajan virkaa 72,000 markan vuosipalkoin ja toisen apulaisrakennustarkastajan virkaa 48,000 markan vuosipalkoin sekä että mainitun vuoden 8 kuukaudeksi otettaisiin tilapäinen apulaisrakennusinsinööri ja tilapäinen apulaisrakennuskontrollööri 4,000 markan kuukausipalkoin, sekä että mainitut palkkamäärät, yhteensä 184,000 markkaa, merkittäisiin vuoden 1927 menosääntöön.

Verotusvalmistelukunnan toiminta. Sittenkuin rahatoimikamari kaupunginvaltuuston kehoituksesta ⁵⁾ oli antanut lausuntonsa siihen asti verotusvalmistelukunnan toimena olleiden tehtävään järjestämisestä vuoden 1927 alusta, valtuusto päätti ⁶⁾

valtuuttaa verotusvalmistelukunnan jatkamaan toimintaansa tammikuun 1 p:stä 1927 toistaiseksi ja sen johdosta pidentää filosofianmaisteri A. Ekströmin ja johtaja E. Jalavan toimikauden valmistelukunnan jäsenenä;

anoa, että maistraatti ryhtyisi toimenpiteisiin, jotta verotusvalmistelukunnan puheenjohtajan toimi edellä mainitusta ajankohdasta lähtien saataisiin väliaikaisesti hoidetuksi virkaan liittyvin palkoin sekä kehoittaa rahatoimikamaria samaten ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin, jotta muut valmistelukunnan virat samanlaisin ehdoin saataisiin väliaikaisesti hoidetuiksi; sekä

että verotusvalmistelukunnan kustannukset oli rahatoimikamarin määräyksen mukaan suoritettava kamarin verotusosastolle tarkoitetuista määrärahoista.

Työnvälitystoimiston laajentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾, että työnvälitystoimistoa laajennettaisiin uudella naisosastolla ja että tämän johdosta tammikuun 1 p:stä 1927 perustettaisiin 7 vakinaiseen palkkaluokkaan kuuluva osastonjohtajattaren virka. Tähän tarkoitukseen oli mainitun vuoden menosääntöön merkittävä 27,600 markan määräraha.

¹⁾ Valt. pöytäk. 13 p. lokak. 6 §. — ²⁾ Ks. v:n 1920 kert. s. 182. — ³⁾ Valt. pöytäk. 5 p. toukok. 5 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. syysk. 1 §. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. s. 97. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 15 p. jouluk. 4 §. — ⁷⁾ S:n 17 p. marrask. 14 §.

Samalla kehoitettiin rahatoimikamaria valmistelemaan kysymystä toimiston haaraosaston perustamisesta.

Eläinlääkintäbakteriologin viran hoidattaminen. Sittenkuin eläinlääkintäbakteriologin virka oli ollut avoimeksi julistettuna ja sitä määräajan kuluessa oli hakenut ainoastaan eläinlääkäri T. J. Tallqvist, joka kuitenkin oli ilmoittanut suostuvansa ottamaan viran vastaan ainoastaan ehdoin, että hänelle taattiin sama palkka, joka hänellä aikaisemmin oli ollut, eli 6,500 markkaa kuukaudessa, kaupunginvaltuusto päätti¹⁾, ettei eläinlääkintäbakteriologin virkaa toistaiseksi, ainakaan ennen vireillä olevaa yleistä palkkajärjestelyä, täytettäisi vakinaisesti, sekä antaa terveydenhoitolautakunnalle toimeksi sopia eläinlääkäri Tallqvistin kanssa viran hoidattamisesta toistaiseksi 6,500 markan kuukausipalkoin. Mainittu palkka ylitti menosääntöön eläinlääkintäbakteriologille merkityn palkan, minkä vuoksi kaupunginvaltuusto myönsi tarvittavan lisäyksen menosäännön tililtä Uusien virkain palkat ja palkankorotukset.

Lihantarkastamon tarkastuseläinlääkärin virkain täyttäminen. Kaupungin lihantarkastamon tarkastuseläinlääkärin virkain oltua kahdesti haettavaksi julistettuina ilman että kukaan pätevä henkilö oli ollut suostuvainen ottamaan niitä vastaan siitä palkasta, 3,740 markasta kuukaudessa VIII palkkaasteikon mukaan, joka voimassa olevan luokituksen mukaan liittyi niihin, kaupunginvaltuusto päätti²⁾ valtuuttaa terveydenhoitolautakunnan tekemään sopivien henkilöiden kanssa sopimukset mainittujen virkain hoitamisesta kiintein 4,000 markan kuukausipalkoin.

Elintarpeiden tarkastusta varten perustetun kaitsijan toimen siirtäminen vakinaiseen palkkasääntöön. Kaupunginvaltuusto myöntyi³⁾ terveydenhoitolautakunnan tekemään esitykseen, että elintarpeiden tarkastusta varten vuonna 1924 väliaikaisesti perustettu⁴⁾ kaitsijan toimi merkittäisiin vakinaiseen palkkasääntöön ja sen haltijalle tuleva palkka suoritettaisiin maidontarkastuksen määrärahasta.

Kallionlouhintatöiden valvonta. Helmikuun 9 p:nä sattui XIV kaupungin osan korttelissa n:o 447 olevalla Töölönkadun tontilla n:o 12 louhintatapaturma, jonka johdosta maistraatti esitti toivomuksen että rakennuspaikkain valvontaa tehostettaisiin. Koska tämä kuitenkin oli kaupungin ammattientarkastukselle sen käytettävissä olevin työvoimin ylivoimaista, kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾, että toukokuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi asetettaisiin ylimääräinen miespuolinen ammattientarkastaja, jonka pääasiallisena tehtävänä olisi louhintatöiden valvonta; että mainittu viranomainen olisi terveydenhoitolautakunnan alainen; osoittaa hänen palkkaamiseen 17,600 markkaa Terveydenhoito nimiseen pääluokkaan merkityistä käyttövaroista; sekä valtuuttaa terveydenhoitolautakunnan täyttämään puheena olevan viran.

Erään Marian sairaalan sairaanhoitajattaren toimen uudestaanjärjestäminen. Koska Marian sairaalan sisätautien poliklinikassa palvelevan aliohittajattaren tehtäviin m. m. kuului huolehtiminen diatermiakäsittelystä ja käsittelystä keinotekoisella auringonvalolla sekä poliklinikassa harjoittelevien sairaanhoitajataroppilaiden opastaminen, mikä työ oli sekä vastuunalaista että itsenäistä, kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾, että mainittu aliohittajattaren toimi syyskuun 1 p:stä lukien muutettaisiin 3 vakinaiseen palkkaluokkaan kuulu-

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. maalisk. 1 §. — ²⁾ S:n 17 p. maalisk. 23 §. — ³⁾ S:n 20 p. lokak. 3 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1924 kert. s. 151. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 21 p. huhtik. 14 §. — ⁶⁾ S:n 1 p. syysk. 45 §.

vaksi osastonhoitajattaren toimeksi. Päätöksen kuluvana vuonna aiheuttamat lisäkustannukset, 660 markkaa, oli suoritettava talousarvion määrärahasta Uusien virkain palkat ja palkankorotukset.

Kiertävän sairaanhoitajattaren asettaminen Marian sairaalaan. Kaupungin sairaalain hallitus ilmoitti, että sairaaloissa vallitseva tilanpuute usein pakotti lääkärit päästämään potilaita sairaaloista liian aikaisella toipilasteella, mikä menettely saattoi vaarantaa potilaiden toipumisen, elleivät he kotonaan saaneet pätevää hoitoa ja huolenpitoa. Oli senvuoksi välttämättöntä palkata Marian sairaalan sisätautien osastolle kiertävä sairaanhoitajatar, jollainen jo toimi¹⁾ sen kirurgisella osastolla. Uuden viranpitäjän tehtävänä olisi sairaalan lääkärin ohjeiden mukaan valvoa sisätautien osastolta päässeiden, jatkuvaa hoitoa tarvitsevien potilaiden hoitoa heidän kodeissaan. Esitykseen myöntyen kaupunginvaltuusto päätti²⁾ vuoden 1927 alusta palkata Marian sairaalan sisätautien osastolle 5 vakinaiseen palkkaluokkaan luettavaan kiertävän sairaanhoitajattaren.

Sairaanhoitajatarkoulun henkilökunta. Ylimääräisen opettajattaren palkkaamiseksi sairaanhoitajatarkouluun 4 kuukaudeksi kaupunginvaltuusto osoitti³⁾ 5,980 markkaa käyttövaroistaan Sairaanhoidon nimisen pääluokan kohdalta.

Kivelän sairaalan henkilökunnan lisääminen. Kivelän sairaalan sisätautien osaston ylilääkäri oli huomauttanut, että sairaalan tuberkuloosiosaston potilaitten ja sairaanhoitopäivien luku oli herkeämättä lisääntynyt sekä että kahden muun osaston potilaiden hoito vei hyvin paljon aikaa, koska heidän tautinsa laatu sitoi heidät vuoteisiin, minkä johdosta sairaalan hoitohenkilökuntaa oli pidettävä riittämättömänä. Kaupungin sairaalahallituksen esityksestä kaupunginvaltuusto tämän johdosta päätti⁴⁾, että Kivelän sairaalan sisätautien osastolle vuoden 1927 alusta lähtien perustettaisiin kuusi 2 vakinaiseen palkkaluokkaan luettavaa alihoitajattaren virkaa.

Uusien virkain perustaminen Nikkilän sairaalaan. Kaupungin sairaalahallitus oli ilmoittanut, että Nikkilän sairaalaan vuonna 1927 tarvittaisiin lisää sairassijoja, arviolta 50, ja että hoitohenkilökunnankin lisääminen sen johdosta oli välttämättöntä. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾, että sairaalaan edellä mainitun vuoden alusta perustettaisiin neljä uutta alihoitajattaren tointa ja yksi hoitajan toimi.

Kaupunginvaltuusto myöntyi⁶⁾ kaupungin sairaalahallituksen esitykseen, että Nikkilän sairaalaan tammikuun 1 p:stä 1927 perustettaisiin pesijättären toimi. Uusi viranpitäjä palkattaisiin yhteismäärärahasta.

Asiapoikain palkkaaminen köyhäinhuoltolautakunnalle. Myöntyen köyhäinhuoltolautakunnan tekemään esitykseen kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾ merkitä vuoden 1927 menosääntöön 9,600 markan määrärahan kahden asiapoijan tai -tytön palkkaamiseksi lautakunnan kanslioihin.

Eräiden lastensuojelulautakunnan virkain uudestaanjärjestely. Kun lastensuojelulautakunnan voimassa oleva ohjesääntö laadittiin, yhdistettiin holhouslautakunnan nimenomaan lausuman toivomuksen mukaisesti vuonna 1922 annettussa avioliiton ulkopuolella syntyneitä lapsia koskevassa laissa edellytetty lastenvalvojan virka lastenhuoltotarkastajan virkaan, jonka haltijan tehtävänä oli huolehtia köyhäinhuoltoon oikeutetuista, lastensuojelulautakunnan huostassa olevista lapsista. Sittemmin saavutettu kokemus oli kuitenkin

¹⁾ Ks. v:n 1924 kert. s. 151. — ²⁾ Valt. pöytäk. 2 p. kesäk. 16 §. — ³⁾ S:n 2 p. kesäk. 15 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. marrask. 21 §. — ⁵⁾ S:n 1 p. syysk. 44 §. — ⁶⁾ S:n 13 p. lokak. 8 §. — ⁷⁾ S:n 22 p. syysk. 24 §.

vakuuttavasti osoittanut, ettei yksi henkilö Helsingin kokoisessa kaupungissa kyennyt tyydyttävällä tavalla hoitamaan näitä molempia sangen eriluontoisia ja työläitä virkoja. Lastensuojelulautakunta oli senvuoksi tutkinut ¹⁾ kysymystä, miten edellä mainittu lastenhuolto oli sopivimmin järjestettävä lasten parhaaksi silti kohtuuttomasti rasittamatta kaupungin talousarviota, ja tällöin tullut siihen käsitykseen, että virkatehtävään laadun kannalta oli mahdollista yhdistää nuorisonhuoltajan virka lastenhuoltotarkastajan virkaan, jolloin lastenvalvojalle jäisivät ainoastaan ne tehtävät, jotka avioliiton ulkopuolella syntyneitä lapsia koskevassa laissa ja lastenvalvojan toimesta annetussa asetuksessa oli hänelle määrätty.

Ehdotuksesta olivat sekä holhouslautakunta että rahatoimikamari antaneet lausuntonsa ¹⁾ ja tällöin samaten kuin lastensuojelulautakuntakin pitäneet lastenvalvojan ja lastenhuoltotarkastajan virkain crottamista välttämättömänä.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, että lastenvalvojan virka maaliskuun 1 p:stä 1927 erotettaisiin lastenhuoltotarkastajan virasta ja muutettaisiin erityiseksi, 13 vakinaiseen palkkaluokkaan luettavaksi viraksi; että nuorisonhuoltajan virka samalla lakkautettaisiin ja siihen liittyvät tehtävät siirrettäisiin mainitusta ajankohdasta lähtien asetettavalle lastenhuoltotarkastajalle, jonka virka luettaisiin 13 vakinaiseen palkkaluokkaan; että yhdistetyn lastenhuoltotarkastajan ja lastenvalvojan viran haltija vapautettaisiin ensinmainitusta virastaan maaliskuun 1 p:stä 1927 lukien; sekä että nuorisonhuoltaja Y. Fonselius mainitusta ajankohdasta lukien sanottaisiin irti virastaan ja lastenhuoltotarkastajan virka julistettaisiin haettavaksi.

Valmistavan tyttöjen ammattikoulun johtajattarelle M. Blomqvistille myönnettiin ³⁾ siksi ajaksi, jona hän edelleen hoiti mainittua johtajattaren tointa, vapautus koulun ohjesäännössä johtajattarelle vahvistetusta 12 viikkotunnin opetusvelvollisuudesta.

Kirjapainokoulun opettajavirkain sijoittaminen vakinaiseen palkkaussääntöön. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾, että kirjapainokoulun kirjapainoammatin ja konepainatuksen opettajantoimet vuoden alusta lukien sijoitettaisiin vakinaiseen palkkaussääntöön ja luettaisiin edellisen 8 ja jälkimmäinen 6 palkkaluokkaan sekä että tästä päätöksestä aiheutuvat kustannukset suoritettaisiin menosäännön tililtä Uusien virkain palkat ja palkankorotukset.

Uusien virkain perustaminen kaupungin rakennuskonttoriin. Kaupungininsinööri oli ilmoittanut, että rakennuskonttorin katu- ja viemäriosaston henkilökunta oli liian harvalukuinen ehtiäkseen laatia niiden alueiden tarpeellisia karttoja ja profiileja, joille uusia katuja ja viemärijohtoja oli rakennettava sekä suorittaa sitä kaupungin koko viemäriverkon suunnitelman uudistusta, jota kaupunginvaltuuston kaupungin viemäriolojen järjestelystä tekemä päätös ⁵⁾ edellytti. Tämän johdosta valtuusto päätti ⁶⁾, että rakennuskonttorin katu- ja viemäriosastolle tammikuun 1 p:stä 1927 otettaisiin ylimääräinen insinööri ja piirustaja-apulainen, jotka molemmat palkattaisiin yhteismäärärahasta.

Kaupungininsinöörinviran hoidattaminen. Rahatoimikamari ilmoitti, että rakennuskonttorin satamarakennusosaston työpäällikkö S. Randelin, joka oli hoitanut avoimena olevaa kaupungininsinöörin virkaa, oli ilmoittanut haluavansa vapautua tästä tehtävästä helmikuun 1 p:stä lukien sekä että kamari oli valtuuttanut kaupungin yleisten töiden hallituksen järjestämään

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 32. — ²⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask. 15 §. — ³⁾ S:n 17 p. maalisk. 11 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. maalisk. 12 §. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. s. 32. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask. 8 §.

viran hoidattamisen siten, että rakennuskonttorin katuosaston työpäällikkö K. J. Willandt oli määrätty sitä hoitamaan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ kamarin toimenpiteen ja määräsi insinööri Willandin toistaiseksi toimimaan v. t. kaupungininsinöörinä.

Kumtähden siirtolapuutarha. Sosialilautakunta oli esittänyt, että asetetaisiin puutarhuri-puistonvartija, jonka tehtäviin kuuluisi Kumtähden siirtolapuutarhan, sen vierelle suunnitellun uuden koulupuutarhan sekä lähinnä sijaitsevien metsäalueiden vartiointi. Rahatoimikamari ei puolestaan ollut vakuutunut siitä, että ehdotettu virkailija voisi mainittavasti ehkäistä kaupungin metsäin raiskausta, mutta piti erittäin tärkeänä, että siirtolapuutarhan viljelijät heti alussa saivat varmuuden tunteen sekä tilaisuuden saada paikalla neuvoja ja ohjeita, miten parhaiten järjestellä ja hoitaa viljelyksiään. Esitystä esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti²⁾, että Kumtähden siirtolapuutarhaan huhtikuun 1 p:stä 1927 perustettaisiin puutarhurin-puistonvartijan toimi, jonka haltija luettaisiin yhteismäärärahasta palkattujen viranpitäjäin 14 palkkaluokkaan.

Rahatoimikonttorin konttorikirjurin toimen täyttämisen. Rahatoimikamari ilmoitti, että eräälle rahatoimikonttorin konttorikirjurille oli myönnetty ero virastaan sekä että kamari katsoen konttorin lähitulevaisuudessa mahdollisesti toimeenpantavaan uudestaanjärjestelyyn oli päättänyt jättää viran täyttämättä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ tämän toimenpiteen.

Rakennustarkastajan viran täyttämisen. Haettavaksi julistettua rakennustarkastajan virkaa oli hakenut kolme henkilöä, ja sekä maistraatti että rahatoimikamari olivat pitäneet v. t. rakennustarkastajaa arkkitehti H. Andersinia muita hakijoita ehdottomasti ansiokkaampana. Arkkitehti Andersin oli kuitenkin ilmoittanut, ettei hän voinut tyytyä virkaan liittyvään palkkaan, vaan vaati 84,000 markan vuosipalkkaa, minkä vaatimuksen hän rahatoimikamarin kanssa neuvoteltuaan suostui muuttamaan siten, että tyytyi 7,000 markan kuukausipalkkaan kuluvan vuoden loppuun ja sen jälkeen alistui odotettavissa olevaan palkkajärjestelyyn. Hyväksyen nämä ehdot valtuusto valitsi⁴⁾ arkkitehti H. Andersinin rakennustarkastajaksi ja päätti, että hänelle kesäkuun 1 p:stä vuoden loppuun maksettaisiin 7,000 markan kuukausipalkka sekä että tästä päätöksestä aiheutuvat kustannukset merkittäisiin menosäännön tilille Uusien virkain palkat.

Kunnalliselle ammattientarkastajalle I. Grönbergille myönnettiin⁵⁾ anomuksesta ero virastaan syyskuun 1 p:stä lukien.

Tuberkuloosisairaalan ylläkäarin virka. Keskussairaalakomitea oli mieliteenään lausunut, että sekä sille että varsinkin kaupungin tuberkuloosisairaalan rakennuksen arkkitehdille olisi varattava tilaisuus neuvotella lukuisista järjestelyseikoista tuberkuloosipotilaiden sairaalahoitoon perehtyneen ammattimiehen kanssa, ja olettaen, että tällainen henkilö nimitettäisiin sairaalan ylläkäariksi, ehdottanut, että puheena oleva virka täytettäisiin, jotta sen haltijan ammattitaitoa voitaisiin käyttää hyväksi jo rakennusaikana. Kaupunginvaltuusto päättikin⁶⁾ hankittuaan⁷⁾ asiasta rahatoimikamarin seikkaperäisen ehdotuksen, että tuberkuloosisairaalaan perustettaisiin 16 palkkaluokkaan kuuluva ylläkäarin virka, jonka kaupunginvaltuusto täyttäisi sen oltua kaupungin sairaalahallituksen toimesta haettavaksi julistettuna ja hallituksen annettua hakijoista lausuntonsa, sekä että virkaan oli astuttava tammikuun 1 p:nä 1927.

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. maalisk. 9 §. — ²⁾ S:n 3 p. marrask. 11 §. — ³⁾ S:n 21 p. huhtik. 6 §. — ⁴⁾ S:n 5 p. toukok. 4 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. kesäk. 18 §. — ⁶⁾ S:n 1 p. syysk. 35 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. kesäk. 2 §.

Ruotsinkielisten kansakoulujen lääkärin virkaero. Ruotsinkielisten kansakoulujen lääkärille professori R. Sieversille myönnettiin¹⁾ anomuksesta ero virastaan tammikuun 1 p:stä 1927 lukien.

Puhtaanapitolaitoksen johtajan virkaero. Koska puhtaanapitolaitoksen johtaja J. Sjöholm sairauden takia oli pitkäksi aikaa eteenpäin estynyt virkaansa hoitamasta ja oli ilmoittanut olevansa suostuvainen heti luopumaan siitä, jos hän huhtikuun 1 p:ään 1927 sai pitää kaikki palkkaetunsa ja sen jälkeen 30,000 markan vuotuisen, elinkautisen eläkkeen, kaupunginvaltuusto myöntyen herra Sjöholmin anomukseen päätti²⁾ sanoa hänet irti virastaan huhtikuun 1 p:ään 1927.

Eroamisvelvollisen viranpitäjän oikeus pysyä virassaan. Aluelääkäri V. Leontjeff, joka maaliskuun 9 p:nä 1927 täytti 70 vuotta, oikeutettiin³⁾ pysymään virassaan seuraavan maaliskuun 31 p:ään.

Professori J. Hagelstam oikeutettiin⁴⁾, vaikka hänen ikänsä oli ylittänyt sen rajan, jonka saavutettuaan kaupungin viranpitäjä on velvollinen eroamaan, pysymään Marian sairaalan sisätautien osaston ylilääkärinä sekä sairaalan johtajana heinäkuun 1 p:ään 1927, mistä päivästä lähtien hänelle myönnettäisiin ero. Samalla valtuusto päätti⁴⁾ kehoittaa kaupungin sairaalahallitusta julistamaan mainitun viran haettavaksi niin hyvissä ajoin, että valtuusto voi täyttää sen ennen kesäkuun 1 p:ää 1927.

Kaupunginvaltuusto epäsi⁵⁾ kunnan ammattienylitarkastajan A. Hellsténin anomuksen, että hän saisi pysyä virassaan 65 ikävuotta täytettyään.

Apulaisrakennustarkastajan vaali. Väliaikaiseksi apulaisrakennustarkastajaksi kaupunginvaltuusto valitsi⁶⁾ kahdesta hakijasta arkkitehti A. Toivosen.

Kunnallinen ammattientarkastus. Terveystoimikunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto nimitti⁷⁾ vasta perustettuun kunnallisen ammattienylitarkastajan virkaan ammattientarkastaja A. Hellsténin, joka maaliskuun 1 p:stä 1925 lähtien oli hoitanut kunnallisen ammattientarkastuksen johtoa. Hänen sittemmin erottuaan virastaan valittiin⁸⁾ diplomi-insinööri A. Lönnfors 6 hakijasta kunnalliseksi ammattienylitarkastajaksi.

Kunnalliseksi ammattientarkastajaksi valittiin⁹⁾ 8 hakijasta teknikko-insinööri A. L. Wihervaara.

Kaupungineläinlääkäriksi valittiin¹⁰⁾ viran ainoa hakija, v. t. kaupungineläinlääkäri eläinlääketieteentohtori W. Ehrström.

Tuberkuloosisairaalan ylilääkäriksi valittiin¹¹⁾ kahdesta hakijasta Takaharjun parantolan ylilääkäri lääketieteellisensiaatti V. J. Seppänen.

Kaupungininsinööriksi kaupunginvaltuusto valitsi¹²⁾ 4 hakijasta Turun vesijohtolaitoksen toimitusjohtajan insinööri E. Molanderin.

Myönnettyjä virkavapauksia. Työnvälitystoimiston johtajalle A. H. Karvoselle myönnettiin¹³⁾ virkavapautta 3 kuukaudeksi toukokuun 1 p:stä lukien. Hänen sijaisekseen määrättiin¹³⁾ osastonjohtaja W. O. Ahtio.

Ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajalle filosofiantohtori K. A. Laurentille myönnettiin¹⁴⁾ virkavapautta huhtikuun 1 p:stä kalenterivuoden loppuun, sijaisena vanhempi lehtori E. Pontán.

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. lokak. 6 §. — ²⁾ S:n 17 p. marrask. 24 §; ks. myös tätä kert. s. 49, 71 ja 120. — ³⁾ Valt. pöytäk. 3 p. marrask. 25 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. jouluk. 23 §. — ⁵⁾ S:n 31 p. maalisk. 19 §. — ⁶⁾ S:n 2 p. kesäk. 6 §; vrt. tätä kert. s. 114. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 22 §; vrt. v:n 1925 kert. s. 129 ja 139. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 20 p. lokak. 2 §. — ⁹⁾ S:n 20 p. lokak. 1 §. — ¹⁰⁾ S:n 17 p. maalisk. 4 §. — ¹¹⁾ S:n 17 p. marrask. 23 §. — ¹²⁾ S:n 3 p. maalisk. 8 §. — ¹³⁾ S:n 19 p. toukok. 11 §. — ¹⁴⁾ S:n 31 p. maalisk. 23 §.

Kaupunginvaltuusto myönsi¹⁾ puhtaanapitolaitoksen johtajalle J. Sjöholmille virkavapautta sairauden takia marraskuun 1 p:stä seuraavan huhtikuun 1 p:ään, mistä ajankohdasta lähtien hänet oli sanottu irti virastaan, sekä määräsi laitoksen tarkastajan E. Rosenbröijerin marraskuun 1 p:stä ja kunnes virka vakinaisesti täytettiin hoitamaan siihen liittyviä tehtäviä johtajan pohjapalkkaa vastaavasta palkkiosta.

Sotaväen ravinto- ja rehuannokset. Uudenmaan läänin maaherran pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa sotalaitoksen tarpeisiin rauhan aikana annettavia luontoissuorituksia koskevan lain määräämien ravinto- ja rehuannoksien hinnoituksesta valtuusto majoituslautakunnan ehdotuksesta ja sen laatiman laskelman mukaisesti päätti²⁾ esittää, että perusravintoannoksen hinnaksi miestä ja päivää kohden vuonna 1926 määrättäisiin 8: 90 markkaa, mistä määrästä aamiaisen korvaukseksi sopisi laskea 2: 50 markkaa, päivällisen 4: 50 markkaa ja illallisen 1: 90 markkaa, sekä rehuannoksen hinnaksi päivässä ratsuhevoselle 12: 57 markkaa, tykistöhevoselle 12: 59 markkaa ja kuormastohevoselle 12: 20 markkaa, minkä lisäksi huhti- ja lokakuulla tulisi joka hevosta kohden 1: 18 markkaa, mikä vastasi puolen pellavansiemenkakkukilon hintaa.

Uuden apteekin perustaminen. Suomen farmaseuttiliiton anottua, että valtioneuvosto ottaisi harkittavaksi, eikö uutta apteekkia olisi perustettava Helsinkiin ja sijoitettava Etel. Esplanaadikadun, Kasarminkadun ja Pohj. Makasiinikadun sekä Länsirannan rajoittamalle alueelle, sisäasiainministeriö oli maistraatin välityksellä pyytänyt asiasta kaupunginvaltuuston lausuntoa. Tiedusteltuaan terveydenhoitolautakunnan mielipidettä valtuusto päätti³⁾ lausua, ettei se pitänyt farmaseuttiliiton anomuksessa ehdotettua apteekkia tarpeen vaatimana, mutta että sen sijaan olisi erittäin tärkeätä, että Käpylään perustettaisiin apteekki.

Matkakertomus. Rahatoimikamari ilmoitti⁴⁾, että apulaiskaupunginsasema-kaava-arkkitehti B. Aminoff, joka kaupungin apurahoin oli opiskellut kaupunginsasemakaava-asioita ja liikenneoloja erinäisissä Saksan, Ranskan ja Belgian kaupungeissa, oli antanut kertomuksen matkan varrella tekemistään kokemuksista sekä että kamari oli painattanut tämän matkakertomuksen, koska se sisälsi huomioon otettavia näkökohtia kaupungille tärkeissä kysymyksissä ja sen vuoksi ansaitsi tulla yleisemmin tunnetuksi⁵⁾.

Katujen nimet. Vuonna 1923 eräät Kalliossa asuvat henkilöt olivat anoneet, että eräiden mainitun kaupunginosan katujen linja-nimitykset vaihdettaisiin varsinaisiin katunimiin, ja kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunta oli lähettänyt tämän esityksen rahatoimikamariin, jonka tuli antaa siitä lausuntonsa. Tämän johdosta sekä koska myöskin kaupungin yleisten töiden hallitus oli ehdottanut eräiden katunimien muuttamista ja tilastokonttori oli teroittanut sen seikan suotavuutta, että nimettömille puistikoille ja aukioille vahvistettaisiin nimet, kamari päätti tutkituttaa kaupungin katujen ja paikkojen koko nimistön, jotta voitaisiin ehdottaa tarpeelliseksi havaittuja muutoksia. Tarkoitusta varten asetetun komitean valmisteltua asiaa ja kamarin tutustuttua komitean esittämiin näkökohtiin ja ehdotuksiin kamari lähetti asiaa koskevan mietinnön⁶⁾ valtuustolle tuoden siinä esiin m. m. seuraavaa:

Kamarin ehdotus kosketteli pääasiassa kaupungin alueella sekä sen lähimässä ympäristössä sijaitsevien paikkain, jälkimmäisistä kuitenkin ainoastaan

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask. 24 §; ks. myös tätä kert. s. 119. — ²⁾ Valt. pöytäk. 1 p. syysk. 4 §. — ³⁾ S:n 16 p. kesäk. 10 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. syysk. 28 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 29. — ⁶⁾ S:n n:o 20.

kaupungin omistamien alueiden nimiä. Muutosten perusteluksi kamari mainitsi, että muodollinen ja kielellinen oikaisu usein oli tarpeen vaatima, varsinkin suomenkielisissä nimissä; että kamari oli pitänyt sopivana vaihtaa erinäisiä nimiä, jotka toivat mieleen maamme yhteyden Venäjän kanssa, toisiin; että kamari oli halunnut korvata ruotsinkielisistä nimistä muovailut suomenkieliset nimet aidoilla suomalaisilla nimillä; sekä että eräillä kaduilla ja paikoilla oli asemaansa nähden erehdyttävä nimi, jonka vuoksi ne olisi vaihdettava sopivampiin. Edelleen kamari oli ehdottanut nimiä siihen asti nimettömille kaduille ja paikoille.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ asettaa viisimiehistön komitean sitä edelleen valmistelemaan.

Radiosähkösanomain toimittaminen. Satamahallitus oli kaupunginvaltuustolle osoittamassaan kirjelmässä huomauttanut, miten hankalaa oli, että Hangon asema välitti Suomenlahdella ja Itämerellä olevista laivoista Helsinkiin osoitetut radiosähkösanomamat. Helsinki oli maan suurin meriliikennekaupunki, ja satamaviranomaisille ja välittäjille oli sen vuoksi erittäin tärkeää päästä suoranaiseen radioyhteyteen kaupunkiin tulevien tai sieltä lähtevien laivain kanssa. Edelleen maan suurimman laivanvarustusyhtiön keskuhallinto sijaitisi Helsingissä, ja sillekin oli tietenkin erittäin tärkeää olla suoranaissessa yhteydessä laivojensa kanssa. Hyväksyen hallituksen esittämät näkökohdat kaupunginvaltuusto päätti²⁾ anoa valtioneuvostolta, että Katajanokan radioasema kiireimmiten avattaisiin yleiselle liikenteelle.

Kioskikauppa. Eräät kioskikauppiaat anoivat kaupunginvaltuustolle lähettämässään kirjelmässä, että yksityisten maalla sijaitsevilla kioskeilla kirjelmässä tarkemmin mainituista syistä saisi harjoittaa kauppaa klo 2:sta 10:een ip., mutta kaupunginvaltuusto päätti³⁾ pysyä aikaisemmin omaksumallaan kannalla⁴⁾ ja evätä anomuksen.

Malmin asemarakennus. Kaupunginvaltuuston anottua⁵⁾ rautatiehallitukselta oikeutta saada esittää toivomuksensa Malmin uuden asematalon sijoituksesta mainittu hallitus oli lähettänyt valtuustolle laaditun ehdotuksen puheena olevan asemarakennuksen sekä sen viereisen ratapihan uudestaarakentamiseksi. Ehdotus palautettiin rahatoimikamariin, joka hankki siitä kaupungin yleisten töiden hallituksen lausunnon, ja valtuusto, joka kaikin puolin yhtyi kaupungin ammattiviranomaisten esittämiin näkökohtiin, päätti⁶⁾ rautatiehallitukselle annettavassa lausunnossaan esittää pääasiassa seuraavaa:

Asematalon uusi paikka oli valtuuston mielestä epämukava yleisölle ja varsinkin ratapihan länsipuolella asuville henkilöille. Jos asematalon edustalla oleva aukio nostettaisiin korkeammalle tasolle ja asemarakennuksen odotusluoneet ja lippujen myynti järjestettäisiin toisin, tulisi laitureille suuntautuva liikenne yksinkertaisemmaksi. Ratapihan yli vievä maantiesilta olisi rakennettava 18 metrin levyinen ja sijoitettava hiukan syrjään nykyisestä sillasta, ja maksiminousu tieltä sillalle saisi olla 1:20. Malmin ja Mosabackan maantiesiltain keskivälille suunniteltu silta olisi siirrettävä muutamia kymmeniä metrejä etelämmäksi. Kaupungin omistamalle Boxbackan tilan alueelle laaditun kaupunginasemakaavaehdotuksen mukaisesti tulisi rautatien alitse kulkemaan tärkeä liikennekatu, joka olisi otettava rautatiesuunnitelmaan samalla huomioon ottaen, että mainitun alimenoaukon tulisi olla vähintään 20 metrin levyinen. Rautatiehallituksen ehdotuksessa Herttonäsin rata oli yhdistetty

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask. 6 §; ks. myös tätä kert. s. 126. — ²⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk. 13 §. — ³⁾ S:n 2 p. kesäk. 19 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 45. — ⁵⁾ S:n s. 143. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 11 §.

ratapihan eteläpuolella olevaan vetoraiteeseen, jota myöten Hertonäsin liikenne johdettaisiin sille varatulle tavarapihan raiteelle, osin käyttäen Pasilaan ja sieltä takaisin kulkevien junien pääraidetta. Tästä ilmeni, ettei ehdotusta laadittaessa ollut otaksuttu Hertonäsin radalla syntyvän vilkasta liikennettä. Koska puheena olevalla ehdotuksella kuitenkin Hertonäsin radan liittymismahdollisuuksiinkin nähden oli suuria ansioita, kaupunginvaltuusto katsoi voivansa hyväksyä sen tältäkin kohden, kuitenkin edellyttäen, että rautatieviranomaiset suorittivat Hertonäsin radan liikenteen lisääntyessä mahdollisesti välttämättömiksi käyvät järjestelytyöt. Puhtaanapitolaitoksen Malmin kaatopaikalle vievän raiteen ja seurakuntain Malmin hautausmaalle vievän raiteen ehdotettu järjestely ei antanut kaupunginvaltuustolle aihetta muistuksiin.

Nuohous. Eräät kaupungissa toimivat nuohoojat olivat valtioneuvostolle valittaneet, että palopäällikkö kaupungin palojärjestyksen 19 §:n nojalla oli katsonut voivansa sallia ainoastaan niiden nuohoojain, jotka hän oli ottanut eri nuohouspiireihin, harjoittaa nuohoojanammattia¹⁾. Kaupunginvaltuusto, jolta tämän johdosta pyydettiin lausuntoa, oli esittänyt että sisäasiainministeriö, jos se katsoi kaupungin palojärjestyksen olevan ristiriidassa elinkeinolain kanssa, tekisi aloitteen mainitun lain muuttamiseksi siten, että nuohoojanammatin harjoittamisoikeus voitaisiin paloturvallisuuden edun mukaisesti järjestellä kunnan viranomaisten vahvistamalla säännöillä. Ministeriö käsitteli asiaa huhtikuun 15 1925 p:nä jättäen nuohoojain valituksen huomioon ottamatta, minkä jälkeen nämä kaupunginvaltuustolle osoittamassaan kirjelmässä uudistivat valituksensa ja anoivat valtuuston toimenpidettä kaupungin palojärjestyksen 19 ja 20 §§:n muuttamiseksi siten, etteivät niihin sisältyvät määräykset estäisi nuohoojanammatin vapaata harjoittamista eivätkä riistäisi talonomistajilta oikeutta itse määrätä, kenelle he tahtoivat uskoa talojensa nuohoamisen. Anomuksensa perusteluksi hakijat mainitsivat, että sisäasiainministeriön epäävä päätös oli johtunut muodollisista syistä, aloitteen palojärjestyksen muuttamiseksi kun oli katsottu olevan kunnan viranomaisten tehtävä.

Myöskin Helsingin pohjoisen talonomistajayhdistyksen hallitus oli esittänyt valituksia kaupungin nuohousolojen järjestelyn johdosta, ja Suomen rakennustyöväen liiton Helsingin osasto oli niinkään viitannut eräihin vallitseviin epäkohtiin ja puolestaan ehdottanut nuohoojanammatin kunnallistuttamista.

Asiassa syntyneistä asiakirjoista kävi ilmi, että kaupungissa sovellettua nuohousjärjestelmää todella haittasivat eräät epäkohdat, ja kaupunginvaltuusto päätti²⁾ lisäselvityksen hankkimiseksi palauttaa asian rahatoimikamariin.

Eräistä lakiehdotuksista annettuja lausuntoja. Rahatoimikamari lähetti lausuntonsa³⁾ lainvalmistelukunnan ehdotuksista kaupunginasemakaavalainsäädännöksi sekä yleiseksi rakennussäännöksi ja esitti siinä joitakin huomautuksia eräitä asemakaavalakiehdotuksen, rakennussääntöehdotuksen ja maistraatin kokoonpanosta asemakaava-, rakennus-, mittaus- ja jakolaitosta koskevia asioita käsiteltäessä laaditun lakiehdotuksen pykälää vastaan, jota vastoin kamarilla ei ollut mitään muistuttamista eräistä naapurussuhteista helmi-kuun 13 p:nä 1920 annetun lain 14 §:n muuttamista eikä maakaaren 11 luvun 2 §:n muuttamista koskevia ehdotuksia vastaan.

¹⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 126. — ²⁾ Valt. pöytäk. 19 p. toukok. 16 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 12; vrt. v:n 1925 kert. s. 258.

Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ Uudenmaan läänin maaherralle edellä mainituista lakiehdotuksista antamassaan lausunnossa kaikin puolin yhtyä raha-toimikamarin tekemiin muutosehdotuksiin.

Edelleen kamari oli antanut lausuntonsa lainvalmistelukunnan ehdotuksista laiksi jakolaitoksesta, tontinmittauksesta ja kiinteistörekisteristä kaupungissa, laiksi siitä, mitä jakotoimituksissa taajempaa asutusta varten maa-seudulla on huomioon otettava, laiksi lokakuun 26 p:nä 1916 jakolaitoksesta annetun lain muuttamisesta sekä asetukseksi menettelystä maanmittaus-toimituksissa kaupungissa, ja kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ pääasiassa kamarin tekemäin ehdotusten mukaisesti oikeusministeriölle annettavassa lausunnossaan esittää, että tontinmittauksesta annettavan lain 16 §:ssä mainittu aika, jonka kuluessa valitukset tällaisesta mittauksesta oli tehtävä, vahvistettaisiin kuu-kaudeksi 14 päivän sijasta sekä mielipiteenään huomauttaa, että 24 §:n säännös, että kiinteistörekisteriä kaupungissa pidetään maistraatin valvonnan alla, jonka säännöksen maanmittaushallitus oli ehdottanut muutettavaksi siten, että puheenaoleva tehtävä uskottaisiin maanmittauskonttorille, olisi säilytettävä muuttamatta.

Kansalaisoikeudet. 81 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ja 14 tapauksessa ehdotti evättäväksi Suomen kansalaisoikeushakemuksia²⁾; 5 tapauksessa valtuusto ei katsonut itsellään olevan syytä lausua mielipidettään mainitun laatusista hakemuksista. Ensin mainituista tapauksista 46 koski Venäjän, 9 Ruotsin, 9 Saksan, 5 Viron, 5 Puolan, 2 Latvian, 2 Tšhekkoslovakian, 1 Norjan, 1 Itävallan ja 1 Kreikan kansalaisia.

Elinkeino-oikeudet. 19 tapauksessa kaupunginvaltuusto antoi³⁾ puoltavan ja 1 tapauksessa epäävän lausunnon ulkomaalaisten anomuksista saada harjoittaa kaupungissa elinkeinoa.

1 tapauksessa kaupunginvaltuusto ilmoitti⁴⁾, ettei sillä ollut mitään muistuttamista ampuma-aseiden ja -tarvikkeiden kaupan harjoittamista koskevaan anomukseen myöntymistä vastaan. 33 tapauksessa valtuusto puolsi ja 1 tapauksessa ehdotti evättäväksi anomuksia saada myydä alkoholipitoisia aineita⁵⁾.

Oikeus omistaa kiinteistöjä. 1 tapauksessa kaupunginvaltuusto ehdotti⁶⁾ hyväksyttäväksi ulkomaalaisen anomuksen saada omistaa maassa kiinteistöjä.

Äänestysalueet kunnallisvaaleissa. Kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾, että kaupunkiin yhdistetyt Ruskeasuon ja Uudenpellon alueet kunnallisvaaleissa luettaisiin 34 äänestysalueeseen.

Verotusvalmistelukunnan jäsenten toimikausi. Verotusvalmistelukunnan puheenjohtaja oli maistraatille lähettämässään kirjelmässä ilmoittanut, että valmistelukunnan jäsenten filosofianmaisteri A. Ekströmin ja johtaja E. Jalavan toimikausi oli päättynyt vuonna 1922, minkä ajan jälkeen ei ollut toimitettu uusia vaaleja, todennäköisesti koska valmistelukunnalle oli tekeillä uusi johtosääntö, sekä että mainitut henkilöt olematta siihen valittuja olivat jatkuvasti hoitaneet aikaisempia tehtäviään. Kaupunginvaltuusto, johon asia oli palautettu toimenpiteihin ryhtymistä varten, päätti⁸⁾ pidentää verotusval-

¹⁾ Valt. pöytäk. 2 p. kesäk. 3 §. — ²⁾ S:n 27 p. tammik. 9 §, 17 p. helmik. 9 §, 17 p. maalisk. 19 §, 5 p. toukok. 26 §, 2 p. kesäk. 26 §, 22 p. syysk. 15 §, 20 p. lokak. 16 §, 3 p. marrask. 19 § ja 17 p. marrask. 25 §. — ³⁾ S:n 27 p. tammik. 1 §, 17 p. helmik. 4 ja 6 §§, 3 p. maalisk. 2 §, 5 p. toukok. 3 §, 2 p. kesäk. 2 §, 16 p. kesäk. 11 §, 1 p. syysk. 23 ja 24 §§, 13 p. lokak. 1 §, 1 p. jouluk. 2 § sekä 8 p. jouluk. 6 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. tammik. 2 §. — ⁵⁾ S:n 17 p. helmik. 20 §, 31 p. maalisk. 25 §, 16 p. kesäk. 25 §, 22 p. syysk. 17 §, 20 p. lokak. 17 § ja 1 p. jouluk. 16 §. — ⁶⁾ S:n 1 p. jouluk. 3 §. — ⁷⁾ S:n 8 p. jouluk. 7 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. syysk. 9 §; ks. myös tätä kert. s. 114.

mistelukunnan jäsenten Ekströmin ja Jalavan toimikauden kuluvan vuoden loppuun.

Työnvälitystoimiston johtokunta. Kaupunginvaltuusto pidensi¹⁾ työnvälitystoimiston johtokunnan jäsenten toimikauden, kunnes uudet vaalit voitiin toimittaa työnvälityksestä maaliskuun 27 p:nä 1926 annetun, tammi-kuun 1 p:nä 1927 voimaan astuvan uuden lain määräysten mukaisesti.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta. Opettaja K. Ahtiala ja rouva H. Kaukonen oli aikaisemmin voimassa olleen lain mukaisesti valittu suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan jäseniksi elokuun 1 p:ään 1926. Koska kuitenkin johtokunnan jäsenet sittemmin valittiin kalenterivuositain, kaupunginvaltuusto päätti²⁾ pidentää edellä mainittujen jäsenten toimikauden kuluvan vuoden loppuun.

Vuositilintarkastajain vaali. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾, että kaupungin vuoden 1926 tilit tarkastaisi 12 tilintarkastajaa, joille myös valittaisiin yhtä monta varamiestä, ja valitsi³⁾ sen jälkeen mainitun vuoden tilintarkastajiksi neuvosmies O. Ekmanin, taloudenhoitaja Aatu Halmeen, vakuutusasiamies Alpo Halmeen, varastonhoitaja F. Heinosen, kansakoulunopettaja B. Holmströmin, pankinkamreeri V. Hougbergin, johtaja J. Kaupin, taloudenhoitaja A. Lassilan, pankinjohtaja V. Laurolan, insinööri Ä. B. Liljeröthin, pankinjohtaja L. Paciuksen ja sähkötekniikko V. V. Salovaaran sekä heidän varamiehikseen pankinkamreeri J. Alfthanin, hinnoittelija E. Edelmannin, prokuristi A. Englundin, pankinjohtaja H. Hultinin, pankinjohtaja K. Kivialhon, konttoripäällikkö V. Leinon, taloudenhoitaja H. Moisioin, kirjapainonjohtaja E. Rissasen, filosofianmaisteri J. Somerin, kamreeri F. Säfströmin, kauppias N. von Weymarnin ja kamreeri T. H. Wilppulan.

Tilintarkastajain vaali. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin vuoden 1926 tilien tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi⁴⁾ kamreeri S. Ehrstedtin ja kirjaltaja K. F. Helligrenin.

Jäsenten, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitseminen kaupungin sairaalain hallitukseen. Kaupungin sairaalain hallituksen jäseniksi valittiin⁵⁾ professori E. K. Sandelin ja varatuomari K. V. Holma sekä vtt Kyrklund, Langenskjöld, Luostarinen, Ryömä ja Suolahti sekä näistä puheenjohtajaksi professori Sandelin ja varapuheenjohtajaksi vt Ryömä.

Kaupunginvaltuuston kulkulaitoskomitea vapautettiin⁶⁾ omasta pyynnöstään tehtävästä antaa lisäselvitys suunnitellun Helsingin—Satakunnan rautatien rakentamiskysymyksestä sekä tehtävästään yleensä.

Kunnallista vaalia koskeva valitus. Varatuomari A. Mangström ja revisi-onikonttorin revisori A. Lindroth olivat tehneet Uudenmaan läänin maaherralle valituksen sen johdosta, että ensimmäinen palomestari W. Bergström oli valittu köyhäinhuoltolautakunnan jäseneksi ja puheenjohtajaksi, mikä valittajain mielestä oli ristiriidassa voimassa olevain säännösten kanssa sikäli, että ensimmäisen palomestarin velvollisuutena oli palopäällikön ollessa estyneenä hoitaa palolaitoksen tilejä ja taloutta, ja henkilöä, joka hoiti kaupungin varoja ja oli toimestansa tilivelvollinen, ei saanut valita köyhäinhuoltolautakuntaan. Maaherra oli pyytänyt valituksesta kaupunginvaltuuston lausuntoa, ja valtuusto päätti⁷⁾ antamassaan selityksessä huomauttaa, ettei palolaitoksella ollut omaa kassa- ja tililaitosta, sekä esittää, että mainittu valitus hylättäisiin.

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. jouluk. 4 §. —²⁾ S:n 16 p. kesäk. 26 §. —³⁾ S:n 13 p. tammik. 2 §. —⁴⁾ S:n 5 p. toukok. 17 §. —⁵⁾ S:n 27 p. tammik. 4 §. —⁶⁾ S:n 31 p. maalisk. 16 §; ks. myös v:n 1925 kert. s. 43. —⁷⁾ Valt. pöytäk. 31 p. maalisk. 4 §.

Maaherra harkitsi ¹⁾ sittemmin oikeaksi kumota kaupunginvaltuuston edellä mainitun, valituksen aiheuttaneen vaalin, minkä jälkeen valtuusto päätti ¹⁾ anoa korkeimmalta hallinto-oikeudelta maaherran päätöksen muuttamista.

Vapautus komitean jäsenyydestä. Vt Itkonen, joka oli muuttanut paikkakunnalta, vapautettiin ²⁾ rajakkaisten alueiden liittämistä kaupunkiin valmistelevan komitean jäsenyydestä, ja hänen sijaansa valittiin vt Leino.

Vapautus hallitusten ja lautakuntain jäsenyydestä. Varastotyöntekijä M. Korhonen ja valaja O. Saari vapautettiin ³⁾ anomuksesta verotuslautakunnan jäsenyydestä, ja heidän sijaansa valittiin jäseniksi rappaja H. Markkanen ja metallityöntekijä H. P. Kalervo.

Vt Itkoselle myönnettiin ²⁾ anomansa ero oikeusaputoimiston johtokunnan jäsenyydestä, ja hänen sijaansa valittiin vt Janatuinen.

Vt Enne, joka oli asettunut asumaan toiselle paikkakunnalle, oli anonut vapautusta urheilulautakunnan jäsenyydestä. Valtuusto myöntyi ⁴⁾ hänen anomukseensa ja valitsi hänen sijaansa jäseneksi kirjaltaja A. Grönroosin.

Pastori K. K. Aron sijaan, joka omasta pyynnöstään vapautettiin ⁵⁾ raittiuslautakunnan jäsenyydestä, valittiin ⁵⁾ mainitun lautakunnan jäseneksi teollisuusneuvos F. A. Paloheimo sekä tämän elokuun 4 p:nä kuoltua filosofiantohtori C. A. G. Charpentier ⁶⁾.

Vt Ryömälle myönnettiin ⁷⁾ vapautus terveydenhoitolautakunnan jäsenyydestä, ja hänen sijaansa valittiin rouva M. Salmela.

Köyhäinholitolautakunnan varajäseneksi paikkakunnalta muuttaneen varastotyöntekijä M. Korhosen sijaan valittiin ⁸⁾ kirjastonamanuessi A. Pettersson.

Professori A. L. Hjelmmannin tultua nimitetyksi valtioneuvoston jäseneksi vapautettiin ⁹⁾ hänet omasta pyynnöstään kaupungin teknillisten laitosten hallituksen jäsenyydestä ja puheenjohtajan toimesta. Hänen sijaansa valittiin jäseneksi vt Wuolle sekä tämän saatua ¹⁰⁾ anomansa vapautuksen tästä tehtävästä insinööri O. Terhi. Puheenjohtajaksi valittiin ⁹⁾ insinööri H. Pehrman ja varapuheenjohtajaksi ¹¹⁾ tämän sijaan insinööri Terhi.

Kaupungin raittiusolot. Helsingin raittiusjärjestöjen keskustuimikunnan esitys, että kaupunginvaltuusto asettaisi keskuudestaan valiokunnan, jonka tehtävänä olisi kaupungin raittiusolojen parantamista tarkoittavien toimenpiteiden ehdottaminen, ei aiheuttanut ¹²⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston taholta.

Valiokuntain ja komiteain jäsenten vaali. Talousarviovaliokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi ¹³⁾ vtt Aallon, von Frenckellin, Halmeen, Idströmin, Lindforsin, Moision, Rydin, Suolahden ja Wuolteen sekä vt Suolahden omasta pyynnöstään saatua vapautuksen tästä tehtävästä hänen sijaansa vt Honkajuuren.

Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahan jakokysymystä valmistelemaan asetetun valiokunnan jäseniksi valittiin ¹⁴⁾ vtt Huotari, Jansson, Jokela, Leopold ja Railo; samalla valtuusto valtuutti valiokunnan vahvistamaan ne määrääjat, joiden kuluessa avustusanomukset ja tarvittavat asianomaisten hallitusten ja lautakuntain lausunnot oli annettava.

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. syysk. 2 §. — ²⁾ S:n 1 p. syysk. 1 §. — ³⁾ S:n 17 p. maalisk. 31 § ja 21 p. huhtik. 19 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. syysk. 2 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. tammik. 28 §. — ⁶⁾ S:n 20 p. lokak. 4 §. — ⁷⁾ S:n 27 p. tammik. 27 §. — ⁸⁾ S:n 21 p. huhtik. 9 §. — ⁹⁾ S:n 13 p. tammik. 5 § ja 27 p. tammik. 26 §. — ¹⁰⁾ S:n 17 p. helmik. 31 §. — ¹¹⁾ S:n 17 p. helmik. 32 §. — ¹²⁾ S:n 17 p. maalisk. 29 §. — ¹³⁾ S:n 13 p. tammik. 4 § ja 31 p. maalisk. 17 §. — ¹⁴⁾ S:n 13 p. tammik. 7 §.

Ammattioppilaslautakunnan varajäseneksi tehtailija V. W. Holmberg-vainajan sijaan kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁾ liikemies O. V. Honkalinnan.

Tuberkuloosisairaalan rakennustoimikunnan puheenjohtajaksi kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ vt Lindforsin ja mainitun toimikunnan jäseniksi vtt Moision, Ryömän, Suolahden ja Uddin.

Komiteaan, joka oli asetettu ³⁾ selvittelemään kysymystä ulosottoihin perittyjen varain säilyttämisestä y. m., kaupunginvaltuusto valitsi ⁴⁾ vtt Halmeen, Koskimiehen ja Norrménin, minkä lisäksi maistraattia ja rahatoimikamaria oli kehoitettava kumpaakin valitsemaan yksi jäsen mainittuun komiteaan.

Kaupunginvaltuusto valitsi ⁵⁾ valtuutetuikseen kansanlastentarhain hallinnon uudistamiskysymystä valmistelemaan asetettuun komiteaan vtt Lagerborg-Steniuksen, Salmelan ja Railon.

Siihen kolmimiehisen komiteaan, jonka valtuusto päätti ⁶⁾ asettaa harjitsemaan, missä laajuudessa tilastokonttorin julkaisuja voitiin supistaa konttorin kustannusten vähentämiseksi, valtuusto valitsi ⁷⁾ vtt von Frenckellin, Mikkolan ja Railon.

Komiteaan, jonka kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾ asettaa edelleen valmistelemaan rahatoimikamarin esittämää ehdotusta Helsingin ja sen lähimpien ympäristöjen katujen, torien ja yleisten paikkain nimistöksi, valtuusto valitsi ⁹⁾ vtt Janatuisen, Moision, Norrménin ja Ramsayn sekä filosofiantohtori K. Blomstedtin.

Johto- ja lautakuntain jäsenten vaali. Kaupungin johto- ja lautakuntain puheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁰⁾:

kaupunginvaltuuston vaalilautakuntaan: jäseniksi insinööri E. von Frenckellin, johtaja Y. Harvian ja kansakoulunopettaja J. E. Janatuisen sekä varajäseniksi filosofiantohtori E. Railon ja lääketieteellisensiaatti U. Töttermanin;

rahatoimikamariin: jäseniksi ent. pankinjohtajat G. Estlanderin ja T. Grotenfeltin, johtaja K. R. Heinosen, pankkiylitarkastaja J. A. Levoniuksen, pankinjohtaja E. Hj. Rydmanin ja seppä A. Virran;

satamahallitukseen: jäseniksi ent. pankinjohtajan G. Estlanderin, oikolukija K. F. Hellgrenin, johtaja J. Pelinin, johtaja H. Ramsayn ja varakonsuli K. T. Seidenschuurin sekä näistä varapuheenjohtajaksi johtaja Ramsayn;

socialilautakuntaan: jäseniksi insinööri E. von Frenckellin, johtaja Y. Harvian, rouva K. Laineen, taloudenhoitaja H. Moision, arkkitehti E. Paalasen, toimittaja M. Paasivuoren ja kunnallisneuvos V. von Wrightin;

kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajiksi; konttoripäällikkö K. E. Grönlundin, seppä J. Hallan, johtaja P. E. Hallblomin, kivityöntekijä V. Huuskosen, varastonhoitaja K. V. Saxellin, pankinjohtaja Y. A. Uotilan, filosofianmaisteri E. J. Warosen, tehtailija K. A. Wiggin ja rakennusmestari O. Vilamon;

kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi: veturinkuljettaja F. B. Gröndahlin, insinööri E. J. Koskenmaan, varatuomari H. Munckin, arkkitehti U. Åbergin ja viilaja F. A. Åkermanin;

kaupunginkassan tarkastusmiehiksi: kamreeri W. Hougbergin ja tilintarkastaja J. T. Toivianen sekä heidän varamiehikseen kamreeri S. Ehrstedtin ja konttoristi E. Jokisen;

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. maalisk. 25 §. — ²⁾ S:n 16 p. kesäk. 3 §; ks. myös tätä kert. s. 24. — ³⁾ Ks. tätä kert. s. 98. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 1 p. syysk. 25 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. marrask. 3 §; ks. myös tätä kert. s. 106. — ⁶⁾ Ks. tätä kert. s. 110. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 17 p. marrask. 7 §. — ⁸⁾ Ks. tätä kert. s. 120. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk. 5 §. — ¹⁰⁾ S:n 8 p. jouluk. 3 §.

verotuslautakuntaan: toimittaja E. Aarnion, filosofianmaisteri A. Ekströmin, kamarineuvos E. E. Enebergin, kansliapäällikkö H. E. Enwaldin, varatuomari B. von Fieandtin, maalarimestari A. Haanojan, johtaja P. E. Hallblomin, työnjohtaja H. P. Kalervon, taloudenhoitaja A. Lassilan, kivityöntekijä H. Laukkasen, tilintarkastaja E. Malmbergin, rappaaja H. Markkasen, johtaja R. E. Nikanderin, kauppias A. F. Nymanin, apulaisylijohtaja O. Peurakosken, talonmies O. J. Rantasen, jalokivikauppias A. Tillanderin, työnvälitysneuvoja T. Uskin, talonomistaja J. E. Wanteen, maalari T. E. Wirtasen ja verhoilija E. Wäisäsen;

tutkijalautakuntaan: jäseniksi varatuomari G. W. Boijerin, isännöitsijä C. F. Fagerholmin, kirvesmies J. Järvisen, kirjaltaja A. Karvosenojan, maalari J. Konttisen, ylikamreeri K. M. Lassilan, johtaja E. Sederholmin ja hallitussihteeri I. Toivasen;

julkisivupiirustusten tarkastustoimikuntaan: jäseniksi professori O. Tarjanteen ja työnvälitysneuvoja T. Uskin;

holhouslautakuntaan: jäseneksi hovioikeudenauskultantti N. A. Lahtisen; oikeusaputoimiston johtokuntaan: jäseniksi varatuomarit G. Cedercreutzin ja S. Ilmasen, kansakoulunopettaja J. E. Janatuisen, oikeusneuvosmies G. Leopoldin ja hallintoneuvos O. Möllerin;

urheilulautakuntaan: jäseniksi opettaja U. Autosen, insinööri E. von Frenckellin, verhoilija V. Lähteisen, varakonsuli K. Seidenschnurin ja hammaslääkäri R. Stenbergin;

raittiuslautakuntaan: jäseniksi konttoristi W. Englundin, lehtori K. U. Suomelan ja lasinhioja V. A. Vuorion sekä varajäseniksi toimittaja A. E. Leinon ja opettajat O. Oinolan;

ammattioppilaslautakuntaan: jäseniksi varatuomari E. von Boehmin, maalarimestari A. Haanojan, metallityöntekijä Y. Lehtisen ja kirjansitoja E. Merikosken sekä varajäseniksi viilaaja H. Blomqvistin, liikkeenjohtaja O. Honkalinnan, johtaja L. Lyytikäisen ja puuseppä M. Rinteen, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin kunnallisneuvos V. von Wright ja varapuheenjohtajaksi varatuomari E. von Boehm;

palotoimikuntaan: jäseniksi ylim. neuvosmiehen O. Ekmanin, johtaja G. Idströmin, insinööri I. Killisen, mallipuuuseppä K. L. Lydmanin ja kamreeri A. J. Suvirannan;

terveydenhoitolautakuntaan: jäseniksi professorit O. von Hellensin ja Y. Kajavan, lääkintöneuvos A. V. Mannerin, rouva M. Salmelan ja lääketieteellisensiaatti H. Sundeliuksen sekä varajäseniksi toimittaja A. E. Leinon, lääketieteen- ja kirurgiantohtori M. Siiralan, arkkitehti S. Lagerborg-Steniuksen, apteekkari E. Stigzeliuksen ja ylihoitajatar E. Åströmin;

kaupungin sairaalain hallitukseen: jäseniksi lääketieteen- ja kirurgiantohtori G. Beckerin, professori H. Kyrklundin, dosentti F. Langenskiöldin, toimitusjohtaja A. J. Luostarisen, lääketieteellisensiaatti H. Ryömän, professori E. Sandelinin ja lääketieteellisensiaatti E. Suolahden sekä näistä puheenjohtajaksi professori Sandelinin ja varapuheenjohtajaksi lääketieteellisensiaatti Ryömän;

köyhäinhoitolautakuntaan: puheenjohtajaksi palopäällikkö W. Bergströmin ja varapuheenjohtajaksi pianoteknikko J. Virtasen;

lastensuojelulautakuntaan: jäseniksi oikeusneuvosmies B. C. Carlsonin, kansakoulunopettaja A. Noposen, lastentarhanjohtajatar I. Poppiuksen, professori M. Ruuthin, tarkastaja M. Sillanpään, rouva A. Suomisen ja kirjanpitäjä B. Tabellen sekä näistä puheenjohtajaksi professori Ruuthin ja varapuheenjohtajaksi tarkastaja Sillanpään;

suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan: jäseniksi toimittaja K. Ahtialan ja rouva H. Kaukosen;

ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaan: jäseniksi ammattientarkastajan työläisapulaisen A. Lindroosin ja ylim. aktuaarin D. Neoviuksen;

ammattiopetuslaitosten johtokuntaan: jäseniksi maalarimestari A. Haanojan, tohtorinrouva E. Ivalon, kansakoulunopettaja A. Janssonin, toimitsija A. J. Luostarisen, johtaja L. Lyytikäisen ja rouva M. Paason, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin kunnallisneuvos V. von Wright;

työväenopiston suomenkielisen osaston johtokuntaan: jäseniksi esittelijäneuvos E. Böökin, filosofiantohtori T. Hultinin, dosentti K. S. Laurilan, filosofianmaisteri R. Liukkosen, kansakoulunopettaja A. Noposen, talonmies O. J. Rantasen ja toimittaja Y. Räisäsen;

työväenopiston ruotsinkielisen osaston johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori J. af Forselleksen, filosofianmaisteri Y. Heikelin, kansakoulunopettaja A. Janssonin, filosofiantohtori A. Mickwitzin, rouva F. Pietikäisen, professori J. E. Rosbergin ja libristi F. Sundqvistin;

kansanlastentarhain johtokuntaan: jäseniksi rouvat T. Hanemannin, T. Oksasen ja K. Ritavuoren, lääketieteenlisensiaatti A. Ruotsalaisen ja kirkkoherra E. Virénin;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: jäseniksi arkkitehti S. Lagerborg-Steniuksen ja ylim. kirjastonapulaisen A. Petterssonin;

kaupunginkirjaston johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori A. H. Bergholmin, filosofianmaisteri E. Olsonin, lehtori E. Pontánin, ylikirjastonhoitaja G. Schaumanin ja ylim. professorin V. Voionmaan;

kaupunginmuseon johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori J. Ailion, intendentti A. Hämäläisen ja yliarkkitehti M. Schjerfbeckin;

musiikkilautakuntaan: jäseniksi varatuomari H. Boreniuksen, yliarkkitehti H. Lindbergin, kirjaltaja V. Mikkolan, kauppaneuvos A. Niklanderin ja johtaja H. Ramsayn;

kaupungin teknillisten laitosten hallitukseen: jäseniksi professori H. Kyrklundin, insinööri H. Pehrmanin, sähkötekniikko V. V. Salovaaran, insinööri E. Schröderin ja professori B. Wuolteen sekä näistä puheenjohtajaksi professori Wuolteen ja varapuheenjohtajaksi insinööri Pehrmanin;

kaupungin yleisten töiden hallitukseen: jäseniksi ent. pankinjohtajan G. Estlanderin, insinööri E. Moringin, kirvesmies A. Mäkisen, sähkömonttööri O. W. Oksasen, arkkitehti A. Toivosen, johtaja I. W. Uddin ja arkkitehti V. Vähäkallion sekä näistä puheenjohtajaksi insinööri Moringin ja varapuheenjohtajaksi arkkitehti Vähäkallion;

puhtaanapitohallitukseen: jäseniksi toimittaja A. A. Aallon, professori H. Kyrklundin, rakennusmestari A. Malmin ja lehtori M. Sergeliuksen; sekä maatalouslautakuntaan: jäseniksi toimistonjohtaja K. J. Ellilän, professori E. Ehrnroothin, kaupungingeodeetti W. O. Lillen, varatuomari H. Munckin ja johtaja V. Tannerin.

Vanhempainneuvostojen vaali. Maistraatin kehoituksesta kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁾ Helsingin koeläyseen sekä valtioneuvoston luvalla kaupunkiin perustetun, syyskuussa toimintansa aloittaneen neliluokkaisen iltakoulun vanhempainneuvostot.

Jäsenten valitseminen yksityisten laitosten hallitukseen. Kaupunginval-

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. maalisk. 1 §, 22 p. syysk. 14 § ja 13 p. lokak. 4 §.

tuuslo vapautti¹⁾ anomuksesta professori A. I. Hjelmmannin ammattien edistämislaitoksen johtokunnan jäsenyydestä ja valitsi²⁾ professori B. Wuolteen hänen sijaansa jäseneksi kuluvan vuoden loppuun. Sitten professori Wuolle valittiin³⁾ johtokunnan jäseneksi seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi, varamiehenään palomestari W. Bergström.

Filosofiantohtori J. Ailio ja professori A. Lindgren valittiin³⁾ taideteollisuuskeskuskoulun koululautakuntaan, varamiehinään oikolukija K. F. Hellgren ja arkkitehti V. Jung.

Jäsenten valitseminen lakimääräisiin lautakuntiin. Uudenmaan läänin maaherran vahvistettua Helsingin tulo- ja omaisuusverotuksen verotuslautakunnan jäsenluvun kahdeksaksi kaupunginvaltuusto valitsi⁴⁾ mainitun lautakunnan jäseniksi johtaja P. E. Hallblomin, tilintarkastaja E. Malmbergin, ylijohtajanapulainen O. Peurakosken ja työnvälitysneuvoja T. Uskin sekä varajäseniksi varatuomari B. von Fieandt, filosofianmaisteri E. A. Homénin, taloudenhoitaja A. Lassilan ja viilaaja J. K. Lehtosen.

Kaupunginvaltuuston edustajat eri tilaisuuksissa. Edustajikseen Turussa maaliskuun 27 p:nä pidettävään satamaliiton kokoukseen kaupunginvaltuusto valitsi⁵⁾ vt Lindforsin sekä satamalaitoksen johtajan O. E. Jaatisen ja oikolukija K. F. Hellgrenin. Kun viimeainnitu kuitenkin sairauden takia estyi ottamasta osaa kongressiin, valittiin⁶⁾ edustajaksi hänen sijaansa vt Halme.

Lyypekin senaatti oli kutsunut Helsingin kaupunginvaltuuston olemaan saapuvilla niissä juhlallisuuksissa, joilla mainittu vapaakaupunki kesäkuun 3—6 p:nä aikoi juhliä valtakuntavapauden myöntämisen 700-vuotismuistoa, ja valtuusto päätti⁷⁾ valita edustajikseen tähän tilaisuuteen puheenjohtajansa Ehrnroothin ja varapuheenjohtajansa Hjelmmannin sekä varalle vt Lindforsin.

Kaupunginvaltuusto valitsi⁸⁾ puheenjohtajansa Tulenheimon, varapuheenjohtajansa Ekholmin sekä vtt Lavoniuksen, Mikkolan, Moision ja Tolletin, varamiehinä vtt Leino, Levonius ja Lindfors, edustajikseen Kuopiossa elokuun 20—21 p:nä pidettävään Suomen kaupunkiliiton viidenteen kongressiin.

Tukholmaan tehtävä opintoretki. Tampereen siirtolapuutarhayhdistys oli tarjonnut kaupunginvaltuustolle mahdollisuuden valita kaksi edustajaa ottamaan osaa Tukholmaan tehtävään opintoretkeilyyn, mutta valtuusto päätti⁹⁾ evätä tämän tarjouksen.

¹⁾ Valt. pöytäk. 13 p. tammik. 5 §. — ²⁾ S:n 17 p. helmik. 18 §. — ³⁾ S:n 8 p. jouluk. 3 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. jouluk. 5 §. — ⁵⁾ S:n 17 p. helmik. 21 §. — ⁶⁾ S:n 17 p. maalisk. 30 §. — ⁷⁾ S:n 21 p. huhtik. 24 §. — ⁸⁾ S:n 19 p. toukok. 12 §. — ⁹⁾ S:n 19 p. toukok. 17 §.